

“Sosyalizmde ısrar, insan olmakta ısrardır”

YURTSEVER GENÇLİK

İki aylık İdeoloji ve Kültür Dergisi

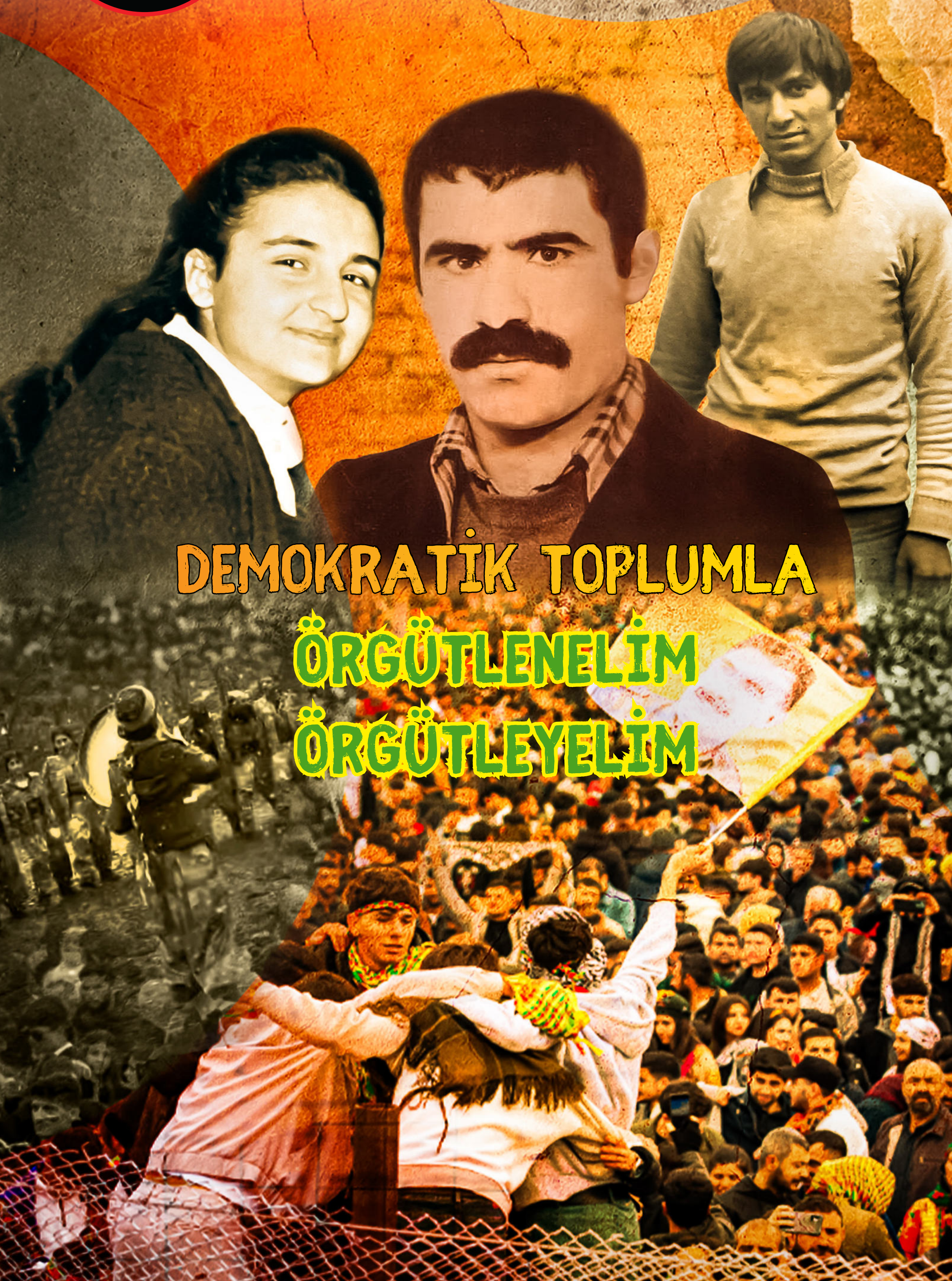
Sayı 35

Mayıs/Haziran 2025

DEMOKRATİK TOPLUMLA

ÖRGÜTLENELİM

ÖRGÜTLEYELİM

İÇİNDEKİLER

Perspektif

- 02** Nasıl Bir Sosyalist Enternasyonal Olmalıdır? **Önder APO**
- 05** "Özgürlüğe Yürümek Anlamlıdır. Ben Nereye Gidiyorsam Kendimi Örgütleyorum" **Baran Mawa**
- 08** Amara Yürüyüşü Zafer Sözümüzün İnadı Olmalıdır **Axîn Mahîr Dîcle**
- 12** Apocu Tarzda Örgütlenelim Örgütleyelim **Ferzende Isyan**

Hakikat Savaşçıları

- 15** Haki Karer Gerçeğini Anlamak! **Duran Kalkan**
- 18** "Tarihin Şen Çocukları" Dörtler **Senar Viyan**
- 22** Lehengê Civaka Demokratîk Şehîd Brûsk Baran **Hogir Botan**

Paradigma

- 24** Öz savunma **Şehit Atakan Mahir**
- 26** Eko-Endüstriyel Toplum **Şehit Atakan Mahir**

Dosya

- 29** İç Ve Dış Tasfiyeciyeye Karşı 1 Haziran Hamlesi Ve Canlı Kalkan Eyleminde Geçliğin Rolü **Hasan Çarçella**

Araştırma - İnceleme

- 32** Gelişen Bilim Özle İlgilenmiyor, Yapaylık ve Sanallık Geliştiriyor **Irmak Ladin**
- 35** Dağlarda Yankılanan Ses **Tolhildan Tekman**

Kültür ve Sanat

- 34** Xelfetî'nin Tarihi **Harûn Welat**
- 39** Şehit Halil Dağ'ın Kaleminden Önder Apo'ya **Şehit Halil Dağ**

Editörden

- 42** Dosya Kapağı
- 43** Gelo Tu Dizanî
- 44** Belgesel Tanıtımı

EDITÖRDEN

DEMOKRATİK TOPLUMLA ÖRGÜTLENELİM ÖRGÜTLEYELİM

Değerli Yurtsever Gençlik!

Zamanın dili ya da ruhu, geçmiş tarihi anla harmanlayarak devrimci yaratım gerçekleştirilebilir. Tarihi iyi bilmek ya da ruhunu doğru analiz etmek tek başına doğru sonuçları vermez. Anı da iyi analiz edebilmek ve doğru bir katılım sergilemek Apocu paradigmanın köşe taşlarındandır. Zaman bir akış içerisinde olduğundan dolayı da her anı yeniden yeniden analiz etmek ve ruhunu kavramak önemlidir. Eğer zamanın akış hızında anı analiz edemeyip tarihle harmanlayamasan geriliği temsil etmiş olur, evrensel ve toplumsal hakikaten kopmuş olursun. Bu evrensel ve toplumsal hakikat her zamandan çok bu dönemde bize, Apocu gençliğe kendisini hissettirmekte ve dayatmaktadır. Eğer bu bilinçle zamanın ruhu tutulmaz ise sürece de doğru bir temelde cevap olunamaz. Önder Apo nun son dönemdeki çağrı ve perspektifleri de bu tarihsel ve ansal analizleri gerektirmektedir.

Mayıs ayı mücadele tarihimizde bu tarihsel dönemlerden birisidir. Bu ayı tarihsel yapanda büyük atılımlara vesile olmasıdır. Partileşmeyi yaratan ve ideolojik hattını belirleyen bir aydır. Büyük şehidimiz Şehit Haki Karer'in şahadete ulaştığı ve partimizin kuruluşunu kendi şahadetine yaratan bir ay ve doğustur. Bu ayın başka bir önemi ve anlamsalığıda enternasyonal bir karaktere sahip olmasıdır. Şehit Haki Karer'in şahadetinin yanı sıra Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın da şahadet yıldönümü olmaktadır. Mayıs ayının bu destansı geleneği Haziran ayını da Şehit Zilan şahsında fedailer ayı yapmış ve mücadele tarihimizde önemli bir yer almıştır.

Böylesi bir tarihsel günlerden geçerken Önder Apo'nun son çağrılarını doğru bir temelde anlamak elzem olmaktadır. Önderliğin, Demokratik Toplum çağrısı son dönemlerin en fazla konuşulan konuları arasında yer aldı ve halada yer almaya devam etmektedir. Birçok çevre Önder Apo'nun çağrısını yeni bir şeymiş gibi yorumlayıp, gerçek anlamsalığından uzaklaştırmak istemektedir. Fakat hareketimizin ve içerisinde olduğumuz ayın tarihsel gerçekliğine bakıldığında bile Demokratik Sosyalist karakteri tüm hakikatiyle anlaşılacaktır. Apocu Gençliğe yaptığı örgütlenme çağrısı da bu temelde yapılmış bir talimat ve eleştiridir. Bu gerçekliklerin ve hakikatin Apocu Gençlik tarafından doğru bir temelde anlaşılması için dergimizde tarihsel bir bağlam içinde Önder Apo'nun son dönem perspektif ve talimatlarını içeren değerli yazıları siz değerli okuyucularımıza sunuyoruz.

Yurtsever Gençlik olarak bu sayımızda Önder Apo'nun Sosyalizmde Israr İnsan Olmakta Isrardır perspektifinin yanı sıra Önder Apo'nun kadınlara göndermiş olduğu mektup ve Önder Apo'nun başlatmış olduğu, sürece doğru katılım nasıl olmalıdır? Gençlik perspektifi ve Genç Kadın perspektifi olarak ele alınmış ve değerlendirilmiştir. Heval Abbas'ın kaleminden Şehit Haki Karer'in devrimci enternasyonal kişiliği, dosya bölümünde ise 1 Haziran Hamlesi değerlendirilmiştir. Bunlarla birlikte gençliğin Demokratik Sosyalist Toplum örgütlenmesinde yolunu aydınlatacak çeşitli zengin yazılar yer almaktadır. Bu temelde Önder Apo'nun Demokratik Toplum çağrılarına cevap olmak için;

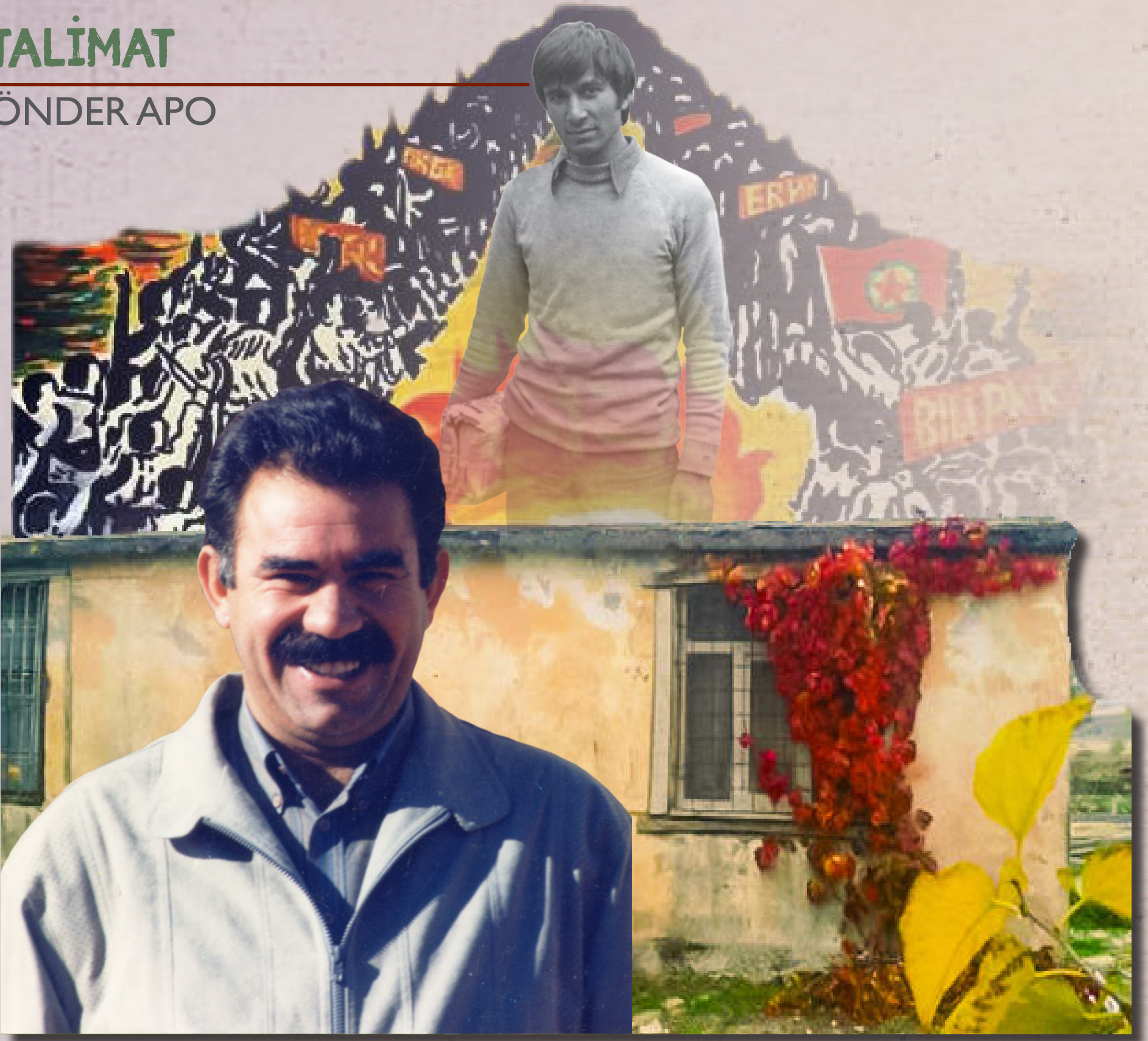
Bizi Okuyun Bizi Tanıyın
Genç Başladık Genç Başaracağız!

Editör

Mayıs/Haziran 2025

NASIL BİR SOSYALİST ENTERNASYONAL OLMALIDIR?

Kurulacak bir sosyalist enternasyonal bütününüyle evrensel çapta insanlığın durumuna, her ulusa, hatta her kıtaya, bölgeye uyarlanmış daha programatik bir sosyalizmi ve hatta her ulusa, ulusun içinde sınıfsal duruma uyarlanmış bir sosyalizmi öngörmelidir. Yani bu yeniden bir kuruluş dönemi demektir ve bu aşamalar halinde olur. Zaten sosyalizm ilkesi budur. Bir yerde bir aşama sağlanırken, diğer yerde başka bir aşama sağlanabilir. Mesela ideolojik birlik dönemi, devletleşme dönemi, birinci denemesinin sorunları nedeniyle aşılma dönemi, daha sağlıklı bir sosyalizme gitme dönemi gibi dönemler sayılabilir. Bunları yadırgamamak gerekir, bunlar sürüp giderler.

Önemli olan sosyalizmin sorunlarını güncelliği içinde doğru yakalamaktır. Bunları ana hatlarıyla, sosyalizm ve devlet, sosya-

lizm ve kalkınma, sosyalizm ve moral, sosyalizm ve ulusal sorun, sosyalizm ve kültür, sosyalizm ve ekonomi, sosyalizm ve reel sosyalizm, sosyalizm ve ütopya, sosyalizm ve bilim, sosyalizm ve din, sosyalizm ve aile, sosyalizm ve kadın, sosyalizm ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, sosyalizm ve demokrasi, sosyalizm ve parti ilişkileri diye sıralamak mümkündür. Bütün bunlar yeniden tartışılmak durumundadır.

Yani sosyalist ideolojinin kendisini yeniden kavramsallaştırması, giderek bu kavramlar açıklığa kavuştuktan sonra programsallaştırması, programsallaştırdıktan sonra yeniden örgütlemesi ve eyleme geçirmesi gerekmektedir. Kaçınılmaz olarak gelişme böyle dönemlerle olacaktır. Şimdilik belki fazla iddialı gibi bir durum yok ve bazı sığ, yüzeysel tartışmalar var ama giderek, tıpkı

Birinci Enternasyonal'de, ikincisinde, üçüncüsünde olduğu gibi dördüncüsü de, beşincisi de gelişebilir.

Bu nedenle sosyalizm coğrafik bir kavrama indirgenemez. Hatta "bu kadar insan sosyalizmin etkisindedir" demek de sosyalizmin başarısını göstermez. Sosyalizmin başarısı gerçekleştirilen insanla gösterilebilir. Bu da niceliksel değil, niteliksel bir sorundur. Sosyalizmin çok güçlü temsilini yapan on kişilik bir merkez, on milyon aptallaşmış sosyalistten veya kapitalizmin etkisi altındaki bütün insanlardan daha güçlüdür. Her ulusun içinde böyle merkez oluşturulursa, bu dünyanın altıda birinin sosyalist olmasından daha değerlidir. Bu hem mümkündür, hem de doğru olandır. Böyle kavramlara ihtiyaç da vardır. Yani sosyalist insanı ulus ayrımı yapmadan

distan'da PKK öncülüğünde bir sosyalist gelişmeye yol açmak için kendimle birlikte ne kadar atbaşı götürdüğüm görülecektir. Sosyalizmin gereği böyledir.

Çözümlemeler sonderece bireye indirgenmiştir; neredeyse bireyin en ince detaylarına kadar inilmiştir. Bunun doğru bir tarz olduğu ortaya çıkmıştır. Zaten sosyalizm en çok insanla ilgilenen, dogmalardan uzak ve insanı bütün yönleriyle görülmesine olanak sağlayan bir ideolojidir. Biz de buna böyle anlam verdik ve uyguladık. Sonuçta, kördüğüm olan, hayvanlaşmanın eşiğine getirilen bir insandan, giderek yücelen, çözüm kabiliyeti haline gelen bir insana PKK içinde ulaşılmıştır. PKK içinde bu insana ulaştıkça ulusal düzeye ulaşma, eyleme ulaşma, en gaddar faşist özel savaşı aşma gerçekleşmiştir. Bu

Sosyalist insanı ulus ayrımı yapmadan her yerde ortaya çıkarmak gereklidir

her yerde ortaya çıkarmak gereklidir.

Üstün sosyalist sistemi veya bu temelde halklara hükmeden, halkların kaderini yönlendiren, nitelikli insanı dengeli olarak, gerçekten ideolojik esasları dikkate alarak geliştiren ve bunu uluslararası bağlamda da atom bombası gibi kapitalizmin insanlığa dayattığı bir sürü başka büyük tehlikelere karşı kurumlaştıran, politikleştiren partiler dayanışmalarını, enternasyonal ifadelerini de geliştirirlerse, bu daha önceki reel sosyalizm deneyiminde olduğu gibi "bu kadarını kurtardık, daha da şu kadarını katıyoruz" gibi abartmalardan daha anlamlıdır. Tabii bu sosyalizm her yerde güçlü olabilir demek değildir. Ama sosyalizmin bir yerde çok güçlü, bir yerde hiç olmaması tehlikelidir ve bu bir sapmayı ifade eder, tümüyle sosyalist olamaz. Yani sosyalizm öyle bir ideolojidir ki, bir taraftan toptan sosyalizm, diğer taraftan toptan faşizm gibi bir duruma yol açtın mı, onu kendi elinle boşa çıkarmış olursun. Bu bir parti için de geçerlidir. Bir bölümü çok sosyalist, bir bölümü çok köylü olursa o partiyi bitirdin demektir. Yani sosyalizmin özünde dengeli geliştirmek vardır.

Benim sosyalistliğime de baktığımızda, parti içinde sosyalist bir parti yaratmak için ne kadar büyük bir savaş verdiğim ve Kür-

büyük bir gelişmedir. Bunun ispatı yapılmıştır. Uluslararası büyük değeri de buradan ileri geliyor. Çünkü dayatılan Türk özel savaşının arkasında Avrupa, Amerika, Ortadoğu gericiliği var ve bunlar saat be saat bu kirli savaşın başarısını beklediler. Dolayısıyla bizim PKK içinde yürüttüğümüz savaş büyük bir enternasyonal savaştır. Hem ulusal, hem enternasyonal yönü vardır. Ulusal yönü sömürgeciliğin ulusal imha yönüne, enternasyonal yönü de faşist özel savaşı besleyen bütün güçlere yöneliktir. Tabii ki bu, büyük bir enternasyonal değerdedir.

İnsan içimizde aynı zamanda üretim sağlar. Bu insanın ideolojik, politik üretimi, partinin yeniden üretimidir.

Çünkü partimizin temel aşamalarında yaratıcı yaklaşım vardır. Her dönemin gerçekçi değerlendirmesi, görevlerin belirlenmesi, ona göre insanımızı eğitip yetiştirme ve savuşturma sözkonusudur. Sonuç, PKK'yi yenilmez kılan bir örgüt veya bir parti olarak gelişiminin süreklileşmesidir. İçinde doğru militan anlayışı, doğru önderlik anlayışı var; bu giderek doğru bir komutanlık anlayışına, askeri anlayışa götürür. Eğer bu yaklaşım tüm bu yönleriyle derinden sürdürülürse çok büyük bir orduya da yol açabilir.

Kürdistan'da gelişecek büyük bir halk or-

dusu, Ortadoğu'yu sarsacak bir halk ordusudur. Bu ordu demokrasiyi, sosyalizmi ve sonuçta enternasyonalizmi getirir.

Bunlar geliyor; önemli olan bunun bizim tarafımızdan ispatlanmasıdır. Mesela, ben kendimi büyük bir ispat olarak da görüyorum. Sosyalizme bağlılığım, kendimi böyle ispatlamamdır. Sosyalist insan, kendini böyle ispatlarsa, bu büyük bir cevaptır. Nitekim yalnız kendi ulusal gerçekliğimiz içinde değil, uluslararası gerçeklik içinde de herkes bizi gerçek sosyalist olarak tanımlayabiliyor.

Kapitalistlerin hepsi bütün çabalarına rağmen gelişmemizi, bizzat bizim şahsımızda yürütülen mücadeleyi engellemeye güç yetiremiyorlar. Hani sistem dağılmıştı, sosyalizm gözden düşmüştü! Eğer bu doğruysa beni niye önleyemiyorlar? Çünkü ben kendimi doğru üretiyorum, doğru yaşıyorum, doğru mücadele ettiriyorum. Daracık bir yerdeyim, ama önemli olan benim kendimi doğru yetiştirmem, kendimi ideologlaştırmam, politikleştirmem, halklaştırmam, insanlaştırmamdır. Bunun sonucu hiç kimsenin önleyemeyeceği bir gelişmedir. Yine bunun, kapitalizmin kendini en çok başarılı gördüğü son beş-on yılın en büyük gelişme yılına dönüşmesidir. Sosyalizm ulusal-toplumsal gerçekliğimiz için zaten tek diriltici ideolojidir. Uluslararası alanı etkilemesi anlamında, kapitalizmin karşısında kendisi için gördüğü en büyük tehlikedir. Dolayısıyla yurtseverliği de, enternasyonalizmi de başarı temelinde yürüten en iddialı örgüttür, partidir.

Sosyalist ideolojiyi kendisine çok iyi özümseten, partide bunu uygulatan biri, mükemmel politikacıdır, mükemmel askerdir ve her sorunu çözer, her hazırlığı da yapar. İdeolojik temelini böyle güçlendirin. Bir elin parmak sayısı kadar çıkarın bunu içinizden, o zaman, zaferin en temel gereksinimi karşılanmış, derim. Gerisi bir teknik düzenlemedir, niceliksel büyümedir, zamanlamadır. Artık eskinin sosyalist ihtilal teorileri yetmiyor.

Gerek isyanlar, gerekse daha uzun vadeli halk kurtuluş savaşları bütünüyle gözardı edilmezse, -bu tek başına yetmiyor. Gelişen ulusal devletlerin durumu, yine ittifaklar sosyal düzeyin gelişkinlik durumu daha değişik mücadele biçimlerini zorlamaktadır.

Özellikle teknik oldukça gelişmiştir. Teknik ile mücadeleler arasında önemli ve sıkı bir bağlantı vardır. Dolayısıyla yeni partileşme

ve mücadele taktikleri bu somut gelişmeyi de gözönüne getirerek daha değişik mücadele yöntemlerini geliştirmek zorundadır. Sosyalist hareketlerden tutalım şiddet hareketlerine kadar, yeni mücadele taktikleri kendisini dayatacaktır.

Hiç şüphesiz bu temelde enternasyonalizmde de bir gelişme ortaya çıkacaktır. Artık ulusların dar sınırlar içinde tutulamayacağı, emperyalizmin değişimiyle globalleşmenin bu kadar arttığı bir dönemde sosyalizmin de globalleşmesi gerektiği ortadadır.

Bizim PKK içinde yürüttüğümüz savaş büyük bir enternasyonal savaştır

Yeni bir enternasyonal yaklaşım giderek kendisini hissettirecektir. Daha doğru, somut ulusal sınırlar kadar evrensel sınırlarda da kendisini gösterecektir. Toplumla doğa arasındaki ilişkileri iyi formüle edecek bir sosyalist enternasyonal, önemli bir ihtiyaçtır ve önümüzdeki yüzyılı belki de böyle bir enternasyonalin bayrağı altında karşılamak en doğrusu ve en gerekeni olacaktır.

Reel sosyalizmin etkilediği bir ortamdan kaynak bulmakla birlikte, kendine özgü yolları da olan PKK hareketi, günümüzde oldukça ilgiyle değerlendirilmeye çalışılmaktadır. Nasıl bir sosyalizm cevabı kadar, geçmişle bağı ve yeniyi nasıl sağlayacağı tartışılmaktadır.

“Amara Yürüyüşü Zafer Sözümüzün İnadi Olmalıdır”

Değerli Yurtsever Gençlik!

Öncelikle Amara yürüyüşü ile yönünü özgürlüğe dönen, bütün yoldaşlara selam ve saygılarımızı sunuyoruz. Önder Apo “ Nisan ayı benim için bir Rönesans’tır, yeniden doğuştur” dedi. Bu anlamda özgürlük yürüyüşümüzü soluksuzca devam ederek, Kürdistan’ının, dünyanın Rönesansı olan Önderlik felsefesi ve paradigmasını Özgür Önderlikle yaşamının zamanıdır. Bu anlamda Amara yürüyüşü, bir başlangıç, Özgür Önderlikle buluşuncaya dek zafer sözümüzün inadi olmalıdır. O zaman Önder Apo’nun talimatını uygulama zamanıdır. Bu temelde Reber Apo’nun mesajını nasıl anlamlıyız?

Reber Apo gençlik hareketine göndermiş olduğu talimatta her şeyi çok net ortaya koydu. Ne yapacağımızı, nasıl yapacağımızı ortaya koydu. Gençlik eğitim ve örgütlenmesini yapacağız. Her yerde savunmaları okuyarak kendimiz, etrafımızı örgütleyeceğiz. En sert savaş örgütlenmesinden en yumuşak sanat örgütlenmesine kadar. İçinde bulunduğumuz koşullar neyi gerektiriyorsa onu yapacağız. Şimdi de bu kararlılık ortaya çıkarsa, gençlik hareketi olarak sürekli eğitmek etkinlik içinde eylemli kılmak için bir an bile durmamalıyız. Sürecin amacı Önderliğin özgür yaşar ve çalışır konuma gelmesi, bu da İmralı tecrit işkence ve soykırım sisteminin dağıtılmasını bunun için de eylem gerekiyor, örgütlenmek gerekiyor. Gençlik Hareketi asla azla yeti-

nemez, bu işi başkaları yapsın diye beklenti içinde olamaz. Şimdi temel görev bu. Şimdi her yerde örgütlenme, eyleme geçme vaktidir. Gençlik olarak çalışmalarımızı, işbölümüne tabi tutmalı. Hiç durmamalı. Gençlik çalışması örgütlülüğü her halükarda devam etmeliyiz. Önderlik demokratik toplum dönemi dedi. Demokratik toplum çalışmalarının öncü gücü gençliktir. Dinamo, motor güç. Bu dönemin en ağır yükünü gençlik olarak bizler üstlenmeliyiz.

Demokratik toplum demokratik konfederalizm demek. En güçlü geliştirecek çalışma gençlik olacak. Dört parça Kürdistan ve dünyada enternasyonal çalışmalar ki Önderlik çok önemsiyor. Beklentiye girmeden tereddüde girmeden gelişecek. Sadece Kürdistan da kalmayıp bütün Türkiye gençliğini örgütleyecek, güce ideolojiye sahibiz. Başkalarını taklit etmemek gerekir. Her yerin somut koşullarını değerlendirerek çalışma yapmak gerek. Çalışmanın her yerde genişletilmesi, yaygınlaştırılması, derinleştirilmesi gerekir. Bu yüzden genel planlamalarımızı çıkarıp, her yerde eğitim, toplantılar almalıyız.

Sistem üzerinde, özel savaş üzerinden baskı oluşturacak eylemlilikler yaygın ve etkin biçimde kitlesel eylemler örgütlemeyi gençlik sahiplenecek. Beklenti konumuna girilmemeli. Tereddüt olmamalı. Artık durum netleşti. Önder Apo çağrısıyla biz nasıl yaklaşacağımızı biliyoruz. En doğru cevap her yerde aktif bir toplumsal çalışma. Bu dönemin başarıyla gerçekleşmesi Önder Apo’nun fiziki özgürlük koşullarına ulaştırılması demek. İmralı sistemini lağvedecek düzeyde baskıyı oluşturacak, eylemsellikler gerekli. Somut hedeflerimiz bunlardır kitle çalışmalarında. Bunları dört parça Kürdistan’daki çalışmalardan dünya ölçeğindeki enternasyonal çalışmalara kadar geliştirmek gerekir. Bu süreç böyle bir çalışma için tam seferber olma dönemi. Başarı böyle olur. Hedef

seferberlik düzeyinde bir çalışmayla tutturulur. Barış ve Demokratik Toplum döneminin gerçekleşmesi ancak böyle bir başarıyla sağlanır.

Önder Apo'nun çağrısı hedeftir, onu ete kemiğe büründürmek, içini doldurmak bize bağlı. Eski mücadelenin tekrarı değildir. Daha çok örgütlülük, daha çok inisiyatif yaratıcılık bekliyor. Öyle erteleyeceğimiz, imkan bekle süreci değildir. Ona bağlı, yaklaşım başarısız kalır. Kesinlikle bu dönemin görevlerini başarıyla örgütleyen olmak durumundayız. Karar verilmiş, sürecin adı konulmuş. Şimdi görev bu emir ve talimatı doğru anlamak ona göre başarıyla pratikleştirmektir. Oradan buradan bekleyen yaklaşımlarla olmaz. Bunun devrimci, sosyalist, yurtsever bir değeri yoktur. O zaman herkesin kendi-

çağrısıdır. Önderlik ve şehitler temelindeki mücadeleyi doğru anlayacağız geçen süreçte geliştiremediğimiz değişim dönüşümü gerçekleştireceğiz. "Söyledik okuduk, fakat pratiğimiz buna terstir. Etkili iş yapamaz hale geldik" demek; tekrardan öte bizi daha da geriye götürecek, süreçleri getirecektir. O nedenle ikilemde kalmadan, kendimizi kandırmadan başarıyı esas almalıyız.

Yeni paradigma sistemin içinden sisteme karşı mücadele etme paradigmasıdır. Gençlik hareketimiz de böyledir. Şimdi Önderlik çağrısıyla bunu değerlendiriyoruz. Toplumun içine taşıyoruz. Toplum yaşamını değiştirmeye yöneliyoruz. Toplumdan kopuk bütün duruşları mahkum ediyoruz. Toplum su, gerilla balıktır. Nasıl ki balık susuz yaşayamazsa gençlik de toplumsuz yaşaya-

Devrimci mücadelede, istikrar ve ısrar olmalıdır

sini sorumlu görmesi gerekir, öyle bürokratik şeylere takılmaması gerekiyor. Karar net, talimat açıktır. Eğitim azlığı, anlama zayıflığı olabilir ama bunlar zayıf durmayı gerektirmez. Büyük hata yapmadan pratikleştirmek gerekli. Ben hata yapacağım korkusuyla hareket edenler hiçbir şey yapamazlar. Sürekli özeleştiri konumunda olmak. Pratikten dersler çıkararak başarılı pratikler yapmaya yönelmek gerekli. Hiçbir engel bizi durdurmaz. Provoke edici, sabote edici yaklaşımlar olacak. Psikolojik ve özel savaş kapsamında, reformist ilkel milliyetçi çizgi saldıracak. Örgütsel güçlülüğümüzle, tedbiriyle her sorunun üstesinden geleceğimizin inancıyla çalışmalıyız. Gündemimizi saptırmaya dönük çok fazla eğilimler, saldırılar olacaktır. Bunlara karşı da mücadele etmeliyiz. Fakat böyle oluyor diye çok fazla gündemimiz bunlarla dolu olmamalı. İdeolojik mücadeleyle toplumu eğitme ve politik mücadeleye kaldırmaya çalışmalıyız.

Değerli Yurtsever Gençlik!

52 yıllık Önderlik direnişini doğru anlayacağız. Şimdi de engellemeye dönük saldırılar olacak. Şimdi her şey netleşmiş, önümüz pürüzsüz değiliz. Başarının gerçekleşmesi bütün bunları zamanında görerek mücadele edilmesinden geçiyor. Tarz, üslup tempo konusu bu süreçte daha önemli. Devrimci mücadele, istikrar ve ısrar olmalıdır. Demokratik Toplum çağrısı bir hamlesel mücadeleye

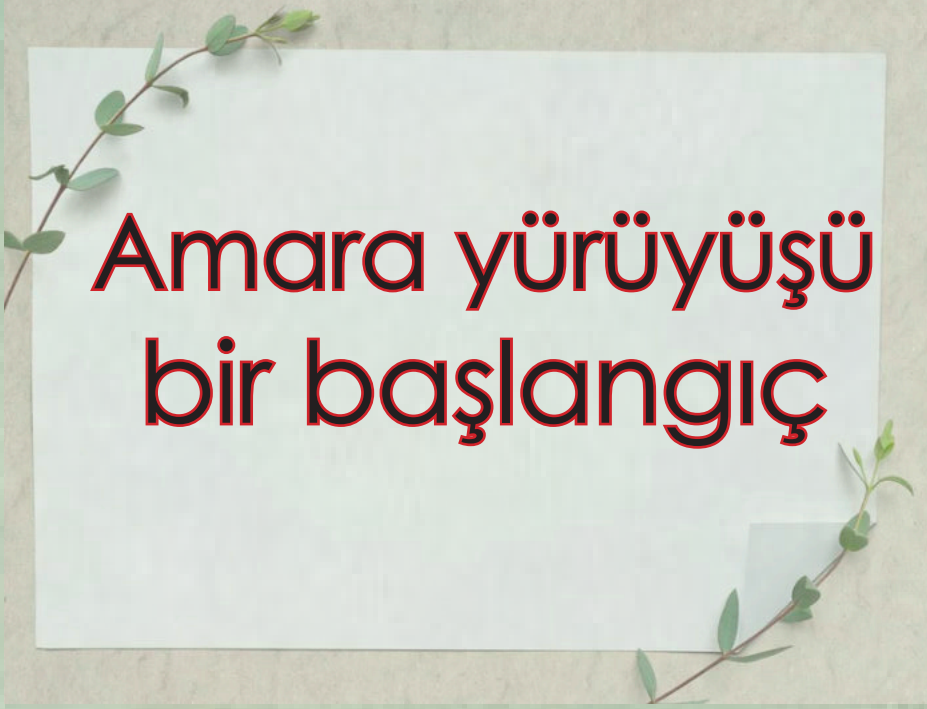
maz. Kemal Pir diyordu, "günde 100 kişiyle konuşup tartışmazsam o günü yaşanmamış sayardım". Böyle bir yenilenme ve değişim sürecini bu Amara yürüyüşüyle başlatmış olduk. Fakat düşman gerçeğini unutmamalı. Hangi ortamda yapıyorsun, onları bilip ona göre yaklaşmalıyız. Saldırıları kırabilecek gücümüz olmalı. Bunun gerektirdiği tedbirler olmalı. Düşmanı vurarak gerilete gerilete bunu yaratacağız. Var olan üzerinden bunu yaratacağız. Var olanı yıkıp bunun üzerinden yaratmayacağız. Eskide çakılıp kalmayacağız fakat eskiyi inkar eden bir durumda da olmayacağız. Var olanı uygun tarz yöntemle dönüştürme üzerinde duracağız. Değişim ve dönüşümü sağlayacağız. Daha duyarlı tedbirli hareket ederken onu sağlayan değişim ve dönüşümü de yaratacağız.

Anlam derinliğini sürekli kılmak lazım. Hiç anlamadan hadi pratiğe de dememek lazım. Mevcut koşullara göre yeterli düzeyde bir anlama gerçekleşsin bunu bütün gençliğe anlatmalıyız. Ondan sonra bunu pratiğe yansıtmaya çalışalım. Gerisi pratikte anlam gücünü derinleştirmedir. Örgütlenme ve mücadele tarzımızı paradigmaya uygun hale getirmek için değiştiriyoruz. Niye? Çünkü mevcut örgütlenme ve mücadele tarzımız paradigmanın gereklerine uygun değil. Böyle oldukça paradigma gerçeğinden uzaklaşıyoruz. Geçmişte yaptıklarımız, yarım ve yetersizdi. Şimdi Önderlik yeni mücadelenin

önünü açılması için keskin yaklaşıyor.

Rêber Apo; Birinin bir yeri kirletmesine izin vermem ama siz verirsiniz diyor. Önderlik ölçülerinde kendilerini eğitme, soyut kavramlar kullanmak değil. Yaşamda Önderlik ilke ölçülerini yaşamsallaştırma haline gelme önemlidir. Ben böyle Apo'yum. Herkesin bildiği gibi değilim diyor. Aramızdaki fark buradan gelmektedir.

Düşünce, ruh fizik buradan dinç oluyor diyor. Eğer sizin fiziki duruşunuz böyleyse düşünsel bilinçten kopuk değildir. Önderliği daha iyi tanıtalım. Önderliğin özelliklerini anlatalım. Hakikat savaşı bu. İdeolojik savaş bu. Kişilik devrimi yapıyorsak, kendimizi eğitiyorsak o zaman, yaşam tarzımızla özgürlük ölçülerine göre, iyilik güzellik ona göre yapmalıyız. Hakikat savaşçılığı haline böyle gelir. Bu ideolojik bir duruş. Şimdi eğitimler için daha somut çarpıcı ama gerektiğinde de teorik entelektüel boyutları da geliştirecek düzeyleri de yapmalıyız. Okumaya, incelemeye, tartışmaya teşvik etmeliyiz. Öyle sağa sola bakan özel de sanal medyaya bakan gençliğin nereye savrulacağı belli değil böylesi gençliğin halkına, kendine yararı yok.

Siyasi, toplumsal, açıklama, yürüyüşte olmaz. Daha zengin, inşa edici, eğitici kılmalıyız. Çalışma merkezlerini de geliştirmeliyiz.

Öz savunma için Önderlik varlığınız inkar ediliyor ve özgürlüğünüz engelleniyorsa orada isyan edeceksiniz dedi. Gençliğin gerektiğinde isyan etmeye hazır olmalı. Basın, sanat, savunma birbirinden kopuk olmamalıdır. Gençlik eğitimi isyan eder konumda yapmalıyız. Eylem tarzımız her yönlü olduğu gibi mitingler, protesto eylemleri, bazı meşru eylemler, işgal eylemler, birazda pozitif konferanslar, tartışma konferansları, seminerleri, sanat kültürel etkinlikler bunları eylem biçimi olarak öngörebiliriz. Eylem örgütlenmenin temeli. Önce amacı belirlersin, o amaca nasıl ulaşacaksın, bunu öngörür, stratejini belirler, ondan sonra örgütlenmeyi yaparsın. Apocu örgütlenme budur. Önce örgütü kur, sonra işi bul, bu bürokratik bir tarz. Bu şekilde öngörebilmeliyiz. Toplumsal örgütlülük dediğimiz budur. Her alanda basın ve propaganda çalışmaları var. Her yerde çalışmalarımızı, örgütlememizi daha yetkin kılmalıyız.

Son olarak Reber Apo "Özgürlüğe yürümek anlamlıdır. Ben nereye gidiyorsam kendimi örgütleyorum" dedi. Bizlerin yaşamını, gençliğini anlamlı kılan Reber Apo'dur. Bu anlamda her birimiz öncelikle kendimizi örgütlü kılmalı, Özgür Önderlikle, Amara'da buluşmanın yılı kılmalıyız. Bu bakımdan her yerde soluksuzca çalışmalı, örgütlenmeliyiz. ★

Önderliğin Gücü Özgürlüğe Radikal Yaklaşımıdır

Değerli Yurtsever Genç Kadınlar!

Amaraya yönünü dönen “özgürlüğe yürüyen” bütün genç kadınlara selam ve saygılarımızı belirtiyor, Özgür Önderlik ile hep beraber gelecek yılın doğuşunun umuduyla zafere inancımızın sözünü yineliyoruz. Bu yılın tarihi bir yıl olacağını Reber Apo’ nun manifesto düzeyinde ki çağrısıyla anlaşılmış oluyor. Bu çağrıyı sadece bir süreç yahut sadece yaşanan bir sorunun bitmesine dönük olmadığını bilmeliyiz. Bu çağrı tıpkı cehaletten, yanlıştan, günahtan, adaletsizlikten, egemen zihniyetten, kötülükten dönmenin çağrısıdır. O zaman bu durumda güzelliğe, özgürlüğe, öze dönmenin çağrısı olmaktadır. Bu çağrı bir son, bitiş değil tam aksi önceden yaşanan değerleri inkar etmeden yenin başlangıcı olmaktadır. Peki, biz kadınlar olarak bu çağrıdan, bu mesajdan ne anlamalıyız?

Kadının kendi olma sorunuyla yürüttüğümüz bu mücadelenin tarihsel, toplumsal olarak ele almanın bu bilinçle örgütlenmenin can alıcılığını hep hissettik. Yaşam içinde ki bu çelişkiyi anlamak, bazen o kadar büyük yük dahilik istemse de kimi zaman tarihsel

köleliğin yaratmış olduğu, derin kölelik ise tam aksi durumu yaşatmıştır. Bunun kaderimiz olmadığını gösteren ise doğuşuyla kadın Rönesans’ını yaratan Rêber Apo olmuştur. Hep "yarım kalan" projem olarak tanımladığı kadın kurtuluş ideolojisi biz kadınlar açısından derin köleliğe karşı gerçek bir rehber ve rota olmuştur. Rêber Apo “Tecavüz kültürüne kendimi tanıdığımdan beri aldığım mesafe ve karşı koyuş kişilik oluşumumun başat ilkelerindendir” dedi. Rêber Apo; toplumsal, tarihsel gerçekliği bu sözlerle dile getirirken, kadın açısından yaşanan köleliğin derinliğini ortaya koymaktadır. Erkek egemen zihniyeti, kadını köle kılma adına nasıl yöntemler uyguladığını, iliklerimize kadar hissederken, daha derinlikli bakmak gerektiğini, mücadele ve örgütlememizin bütünlüklü kılınmasını belirtti. Yaşanan derin köleliğin, ulusallıktan öte kadına dönük olduğu ve bunun bütün egemen zihniyetin yaşandığı yerde etkin olduğudur. Kürdistan gerçekliğinde bu durumu en çıplak haliyle görmek mümkündür. Adeta devlet erki şöyle demektedir; Kürdistan’da düşürülen kadın, ölü Kürt demektedir. Bu bakımdan yürütmüş olduğu bütün kirli politikalarını öncelikle kadın ve

gençler üzerinde uygulamıştır.

Faşist Türk devleti, özel savaş yöntemleriyle Kürt halkının, kadınların, gençlerin tüm toplumun reflekslerini öldürmeyi amaçladı. Kesintisiz tutuklama, cinayet, tecavüz, fuhuş, manevi, moral değerlerden düşürme, Kürtlük adına ne varsa ortadan kaldırma, ulusal, toplumsal kimlikten düşürme, çürütme, iradi olarak çökertme, yok etme siyasetini kesintisiz sürdürmekte. Sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik, askeri yönelimi bu politikaları içermekte. Yeniden toplumumuzda ajanlığı, muhbirliği, devlet taraflılığını geliştirmeye çalışmakta. Yurtseverlik ölçülerinden düşürmeye çalışmaktadır. Adeta APO'cu Hareketle siyasallaşmış, yeni moral değerler kazanmış, Kürt toplumunu ortadan kaldırmayı her daim amaçladı.

Değerli Yurtsever Genç Kadınlar!

Sömürge bir toplum olarak; ezilen, hakaretlere uğrayan, aşağılanan, el atılan, her şeyi ile oynanmış, gururu, onuru, yaşamı ayaklar altına alınmış olmaktan utanıldığı, bu durum kabul edilmediği için bir devrim başlatıldı. Günümüzde ise toplum üzerinde daha ağırlaştırılmış bir saldırı vardır. Günümüzde feodal toplumsal yapı dağıtılmış ve amiyane tabirle; kapitalist sistem toplumun ar damarlarını çatlatmış, hiçbir ahlaki değer bırakmamıştır. Bu nedenle her türlü ahlaksızlık ve insanlık adına utanç duyulacak şey meşrulaşmış, doğallaşmıştır. Kapitalist sistemin ahlaki olarak aşındırdığı toplum içinde utanma, gurur, samimiyet, dürüstlük gibi bazı temel ahlaki ölçülerin yitirildiğini görüyoruz. Ahlaki değerler yıkılınca bizi insan yapan, temel şeyleri yitiririz. Örneğin, insan

bir suç işlediğinde, yüzünün kızarmaması ciddi bir sorundur. Toplumda rahatlıkla yalan söylenmesi, hırsızlık, uyuşturucu kullanımı, kadına karşı uygulanan baskı, şiddet, tecavüz gibi durumlar çok ciddi yozlaşma, aşınmaları gösteriyor. Peki, biz bu toplumsal gerçeklikten kendimizi bağımsız ele alabilir miyiz? Erkek egemenin her yerde bu kadar tecavüz kültürünü yaygınlaştırması, meşru kılmamasının esas amacı da bu olmaktadır. Takatsiz, moralsiz, utanmazlığın meşruluğu ve bütün kötülük ve ahlaksızlığın meşru sayıldığı bir toplum yaratma istemidir. Her ne kadar sistemin gerçek özü bununla yapılanmış olsa da bunu zaman zaman çok aleni bir biçimde yapmamaktadır. Töre, modernizm, aile ve aşk adı altında yapmaktadır. Tarihsel olarak kadının ana etrafında gelişen toplum yapısına saldırı sonrası yani mussakadinlerden, günümüze kadar kadının düşürülüşü böyle olmuştur. Düşürülen kadın itaatkar toplum yaratma arzusu içinde bulunan devlet zihniyeti, tecavüz kültürünü dayatmıştır. O zaman özgürlük arayışımızı buradan başlatmalıyız.

Değerli Yurtsever Genç Kadınlar!

Önderliğin gücü, özgürlüğe radikal yaklaşımdır. Özgürlüğü herkes dile getiriyor, bizim farkımız yaşamımızı buna göre oluşturmamızdır. İlişkilerimizi, duygularımızı, düşüncelerimizi, hayallerimizi buna göre geliştirmemizdir. Bu da sistemin dayattığı ve tüm insanlığın önüne koyduğu ilişki ve yaşam düzenini sorgulamak ve reddetmekle olur. Gerçek aşkın gelişimi özgür kadın ve özgür erkek yaratımıyla olabilir. Önderliğin çözümlemelerinden bu konularda faydalanmak, özgürlük perspektifleri ışığında kendini çözümleyerek hem tanımak hem de mücadelenin nasılını, özgür yaşamın, özgür ilişkinin nasılını öğrenmek önemlidir. Arayışlarımız bu yönlü olmalıdır. Bu arayış aynı zamanda özgürlük arayışıdır. Kabul ve ret ölçülerinin oluşmasıdır. Özgür kadınlar olarak kendi sevgi, saygı, beğeni çitamızı yükseltmemizdir. Basit ve ucuz olana tenezzül etmemedir. Bizler özgürlük arayışçısı kadınlar olduğumuzu, ülke ve halk gerçeğimizi, düşmanın bize dayatmalarını, özgür yaşam hakkı tanımadığını unutmadan yaşama yaklaşmalıyız. Her anımızı özgürlük ve doğru ahlak temelinde dolu dolu tutarak yoğunlaşmalıyız. Yücelmenin ve büyük görevlerin, eylemlerin, başarıların sahibi olma temelinde kendimizi örgütlemeliyiz.

Son olarak bu yılın bizler açısından önemli bir yıl olduğunu tekrardan vurgularken, yönünü özgürlük arayışına dönen bütün genç kadınların 30 Haziran Şehit Zilan festivaline öncülük edeceğini umuyoruz. Çünkü Ş. Zilan eylemi biz genç kadınlar açısından bir direnişin, bir dirilişin eylemi olmuştur. Bu bakımdan bütün genç kadınların bu süreçte daha örgütlü ve moralle katılacaklarını umuyoruz. Bu temelde;

Bizler de bu yolda yürüyen, özgürlüğün coşkusunu, onurunu yaşayan böyle yoldaşlıkların bir parçası olmaktan, yol arkadaşı olmaktan onur duyuyoruz. Tüm yoldaşları en derin sevgi, saygı ve başarı dileklerimizle selamlıyoruz. ★

Şehit Zîlan eylemi
biz genç kadınlar açısından
bir direnişin
bir dirilişin
eylemi olmuştur

APOCU TARZDA ÖRGÜTLENELİM, ÖRGÜTLEYELİM

Tarih tekerrür eder denilir, fakat tarih te-
kerrür etmez, aksine her an gelişir ve
değişim sağlar. Tekerrür tekrarı vurgularken,
zamanın ruhunu kendisinde barındırmaz.
Zamanın ruhunu kendisinde barındırmadı-
ğından kaynaklı da bir geriliği ve durağanlığı
da gösterir. Tarihin yaşatılması ise çok farklı
bir olaydır. Diyalektik bağlamı iyi kuruldu-
ğunda toplumsal hatta evrensel deneyimle-
rin tüm gücünü kendisinde barındırdığından
kaynaklı, sonuç alması büyük bir olasılıktır.
Bu bağlamda, günümüzde açığa çıkan top-
lumsal başkaldırı-hareketlenmeleri de bu
gerçeklik ve gelenek ekseninde değeren-
dirmek daha doğru olacaktır. Aydın öğrenci
gençlik hareketleri ve bu hareketlerin eylem
gelenekleri ise bu başkaldırı kültürünün ba-
şında gelmektedir ve en etkili olanıdır. Yakın
tarihte çokça tartışılan ve günümüze kadar
eylem kültürleri ile tarihe damga vuran bu
gelenğin özü ise, Gençlik Hareketlerinin
en temel özelliği olan başkaldırı kültürüdür.
Halka ve özellikle gençlik potansiyelini ken-
di kirli amaçları için adeta heba eden kapi-
talist modernite sistemine karşı olan dire-
niş geleneğidir. Bu durum gençlik ruhunu
yansıttığı gibi, var olan sistemlere karşı da
bir duruştur. Bu gelenğin asıl sahiplerin-

den olan ve tarihe adını yazdıran ve sonuç
alan gençlik hareketi ise 1968 yılında başla-
yıp çeşitli biçimlerde ardıllarını oluşturan 68
gençlik kuşağı olmuştur. 68 gençlik kuşağı-
nın temel karakteri, verili olan düzeni kabul
etmediği gibi sadece eylemci gençlik hare-
keti olmamıştır, bunun yanında aydın gençlik
kimliğinin de sahibi olmuştur. Özcesi aydın
gençlik hareketi, hisseden, ihtiyaç duyan ve
harekete geçen olmuştur.

68 Gençlik Hareketi sadece Kapitalist Mo-
dernite sistemine karşı değil, bunun yanın-
da Sosyalizmin özüne ters düşen Sovyetler
Birliğine karşı da sürekli olarak ideolojik
mücadele içerisinde olmuştur. Yürütülen
mücadele tek taraflı değil aksine her iki blo-
ğa karşı gelişmiştir. Bunun yegâne sebebi
ise sosyalizmin özlü yaşanması istemleridir.
Gençlik sosyolojisinin sosyalist yaşama ka-
rakteristik benzerliği ve yakınlığından kay-
naklı tüm dünyada büyük bir ilgi görmüş ve
sahiplenilmiştir. Bu sahiplenme ve verili olan
düzenlere karşı koyma istemleri, her iki blo-
ğu büyük ölçekte korkutmuş ve sosyalizmi
özlü olarak yaşamak ve inşa etmek isteyen
gençliğe karşı büyük bir saldırı içerisine gir-
miştir. Bugün çokça eleştirdiğimiz ve tanım-
lamasını yaptığımız lünpenizm ve liberalizm

gibi anlayış ve yaklaşımlar özel savaşın sin-sice bu ruha enjekte etmeye çalıştığı anlayış ve bu siyasetin ürünüdürler. Bu eylemlerin yayılım gösterdiği ve büyük ilgi gördüğü yerlerden biriside Türkiye'dir. Üniversite okuyan Kürt, Türk ve Laz gençliğine büyük bir umut olmuş ve harekete geçirmiştir. Eylem ve örgütlenme diyalektiği bu dönemin en belirgin özelliklerindendir. Faşist soykırımcı bir sisteme sahip olan Türk Devlet geleneği bu karşı çıkışların ve eylemlerin doğal bir mekânı olma özelliğini kendisinde barındırıyor. Çünkü 68 Gençlik Hareketinin ruhu her türlü haksızlığa ve geriliğe karşı harekete geçmeyi ifade ediyordu. Bundan dolayı da meşru bir mücadele alanı konumundaydı. Üniversite ve liseler de verili olan her şeye kuşkuyla bakma, sorgulama, araştırma ve bilinçli aydın kimliği tanımlamasını almasına vesile olmuştur. Aydın gençlik kimliği sistemin verdiği derslerden kaynaklı değil, mücadelecilik kimliğinin verdiği ilhamdan kaynaklı üniversite gençliği için aydın olma özelliğini kazanmıştır. Kuşkuyla baktıkça, ortaya konulan sınırları aştıkça ufukları genişliyor, sosyalist yaşam gerçekliğine kavuşuyor ve mücadele gerekçeleri haline getiriyorlar. Bu gerçekliğe ulaştıkların da soyut bir fikir bağlamında veya bir kesime hitapla sınırlı kalmıyor, tüm toplumun ve ezilen halkların pratik mücadelesinde öncü bir rol üstleniyorlar. Gençliğin kendisiyle sınırlı kalmamasının yanı sıra toplumun tüm kesimlerine öncülük etmesi ve toplumsallaşması sosyalist karakterini de ortaya koyuyor. Bunun için üniversite kampüsleriyle sınırlı kalmamaları, kampüsleri aşip toplumun ezilen, soykırıma uğrayan kesimlerini kendi örgütlenme zeminleri haline getirmeleri bu hakikatin somut halidir.

Bu hakikate öncülük yapan Mahir Çayanlar, İbrahim Kaypakkayalar ve Deniz Gezmişler bunun için ezilen tüm toplumların kahramanları olmuş, halkların gönlünde taht kurmuşlardır. Özellikle Kürdistan ve Kürt halkının soykırım altında olduğunu Türk ve Kürt halkının kardeşliği için mücadele ederek bu soykırıma karşı direnmeleri özel savaş rejimi tarafından büyük bir tehlike olarak görülmüş ve darbe mekânı devreye konulmuştur. Bunun üzerine 12 Mart 1971 Gençlik Hareketlerinin üzerinden adeta bir silindir gibi geçerek ezmek istemiş ve büyük oranda sonuç almış, bu darbe sonucu toplumun en aydın gençle-

ri "Devleti ortadan kaldırmak" suçlamaları ile zindanlara konulmuş ağır işkenceler ve katliamlar sonucu yüzlerce aydın genç katledilmiştir.

Rêber Apo'nun arayışları ve bu dönemin gençlik hareketlerinin eylem potansiyeli aynı zaman diliminde bütünleşince Reber Apo'nun mücadele tarzını belirginleştirmiş ve tüm baskılara rağmen, yaratılan mirasa sahip çıkmak adına eylemsel bir öncülüğü açığa çıkarmıştır. Rêber Apo'nun sosyalist toplumcu karakteri çocukluk döneminden gelmesinin yanı sıra bu dönemde olgunlaşmış ve halklar nezdinde bir karaktere bürünmüştür. Böylesi yaşayan bir geleneğe sahip olan öğrenci gençlik hareketi her dönem kendi öncü rolünü oynamak istemiş ve oynamıştır. Özel savaş rejimleri özelde son elli yıl genelde de bir devlet geleneği olarak gençlik üzerinde sosyalist toplumcu yapısını kırıp, kontrol altında tutmak için her türlü politikayı geliştirmiş ve uygulamıştır. Fakat bugün de açığa çıkan ve toplumun her yönüyle öncülüğünü yapan öğrenci gençlik yapısı, eylemsel örgütlenmesiyle bu saldırıların amacına ulaşmadığını ve bu geleneğin kendisini yaşattığını göstermiştir. Bu saldırıları boşa çıkaran bir duruşun sahibi her ne kadar olsa da zafer getiren sosyalist toplum örgütlenmesini oluşturamayan bir düzeyde olduğu da gerçekliktir. Bu gerçekliklerden yola çıkarak dönemin gerekliliklerine ve bu geleneğe sahip çıkmak, bunun için

Aydın Gençlik Hareketi Hisseden, İhtiyaç Duyan ve Harekete geçen olmuştur

mücadele etmek temel görevimizdir. Kürdistan ve Türkiye gençlerine büyük bir moral ve umut ışığı olan Reber Apo'nun Demokratik Toplum ve Barış çağrısı şimdiden büyük bir yankı uyandırmış ve tarihi sorumluluklar tüm sosyalist gençlik hareketlerinin temel görevi olmuştur.

Reber Apo Amara yürüyüşüne gönderdiği kısa mesajıyla uzun soluklu mücadele perspektifinde de bunu net bir biçimde belirtmiştir, Örgütleneceksiniz ve Örgütleyeceksiniz. Apocu gençlik hareketi Önder Apo'dan gelen tarihi Mektubu iyi okumalı derinliğine incelemeli ve bu tarihi çalışma ve özgürlük perspektifinin gereklerini yerine getirmelidir.

Unutulmamalıdır ki! bu perspektif sadece bir yürüyüşü kutlamak amacıyla değil, bununla birlikte başta üniversite gençliği olmak üzere tüm gençlik hareketimizin yolunu aydınlatan ve aydın kişiliği yaratacak olan temel pusula olacaktır. Bu perspektif ve belirlemelerin özünde Önderliğin biz gençliğe büyük bir eleştirisi olduğunu da anlamak gerekmektedir. Önderliğimizin her mesajı ve talimatı gereklilikler üzerine ortaya konmuştur. İçerisinde olduğumuz süreçte, Rêber Apo özellikle sosyalizme ve örgütlenmeye bu kadar önem veriyorsa ve bunun öncülüğünün gençlik hareketlerinin yapmasını söylüyorsa, burada büyük sorumluluk ve görevlerin gençlik hareketinin üzerine düştüğü de bilinmelidir. Bundan yola çıkarak ve bu yol üzerinde ki tüm engelleri kaldırmalı ve bu yolda büyük örgütlenme temposuyla çalışmalı ve buna göre örgütlenmelidir. Tüm örgütlen-

Unutulmamalıdır Ki! Artık Kaybedecek Zamanımız Yoktur Güneşle Bütünleşmenin Zamanıdır

me çalışmalarımızı gözden geçirip, tarihsel bağlamı temelinde yeni dönem örgütlenmesine hiç zaman kaybetmeden başlamalıyız. Unutulmamalı ki! artık kaybedecek zamanımız yoktur, güneşle bütünleşmenin zamanıdır.

Bunun yanı sıra Rêber Apo "Nisan ayı benim için bir Rönesans'tır, yeniden doğuştur" dedi. Rönesans'ın temelinde toplumun aydın ve öncülük karakterine sahip olan gençliğin verili düzene karşı durup topluma umut olmalarıdır. Bu dönemin temel özeliği aydın bir yapıya sahip olup, zihinsel bir hastalık olarak topluma bulaştırılmış dogmatizm, pozitivizimden sıyrılmasıdır. Nasıl ki, Rönesans yeni bir dönem olarak nitelendiriliyorsa bugün de aydın gençlik hareketi bu tarihsel perspektifle yeni dönemin yaratıcı gücü olmayı kendisine temel görev olarak belirlemelidir. Rêber Apo'nun Demokratik Toplum ve Barış çağrısı, Kürdistan ve Türkiye gençliğinde gözle görülür bir etki yarattığı ve örgütsel bir eylemselliğe dönüştüğü görülmektedir. Bunlardan öne çıkanlardan etkili eylemlerden birisi de Üniversite gençliğinin Boykot eylemsellik-

leri olmuştur. Bu boykot eylemlerini doğru anlamak, dönemin örgütlenme perspektifi açısından da bizler için büyük önemdedir. Özel savaş medyasında bu eylemlerin parti ekseninde ve sadece bir şahsa indirgenmesi manidar ve bilinçli bir özel savaş propagandalarıdır. Açığa çıkan eylemlerin tekerrür etmediği, aksine tarihsel sorumluluğumuzun bir gerekliliğidir. Ortaya çıkan mücadele, boykot eylemleri olmanın yanında inkârcı ve gaspçı iktidara karşı örgütlü hareket etmenin sonucudur. Hapsedilmek ve yok edilmek istenen bu sosyalist gelenek Rêber Apo'nun Kürdistan ve Türkiye de oluşturduğu pozitif havayla gençlik enerjisinin buluşması ile yeni dönem Rönesans'ının ayak sesleri olma niteliğini kendisinde barındırmaktadır. Nasıl ki, 68 Gençlik Kuşağının eylemleri Kapitalist Modernite sistemi tarafından amacından ve anlamından uzaklaştırmak istenmiş ve bunu burjuva yapısıyla bağdaştırmak istemişse, günümüzde de üniversite gençliğinin geçmiş dönemi aratmayan boykot eylemselliklerini sadece bir parti ile bağdaştırmak istemektedir. Bunda ki temel amaç ise ortaya çıkan mücadelenin bir gelenekten geldiğini unutturmak ve sanki bir siyasi parti "kolunun" yaptığı eylemler olarak lanse edilip, bu mücadeleyi bir yapıya mal etmek ve dar bir çerçeveye sıkıştırmaktır. Üniversite gençliği bu özel savaş oyununu iyi görmeli ve en demokratik hakları olan özgürlük haklarını direnerek, inkârcı ve gaspçı iktidardan hesap sormalıdır. Bu temel haklarını elde etmelidir ve bunun yegâne yolunun da **Örgütlenmek ve Örgütlemek** olduğunu unutmamalıdır. Bu gaspçı ve inkârcı iktidarı boşa çıkarmak için boykot eylemleri başta olmak üzere temel hakları olan eylemlerin öncülüğünü yapmalıdır. Sosyalistliğin toplumsallaşmaktan geçtiği bilinciyle, kampüsleri aşmalı ve her köyü, sokağı, şehri ve her kesimden gençleri-genç kadınları örgütlemeli Rêber Apo'nun Özgürlük çağrısına doğru bir temelde cevap olmalıdır. ★

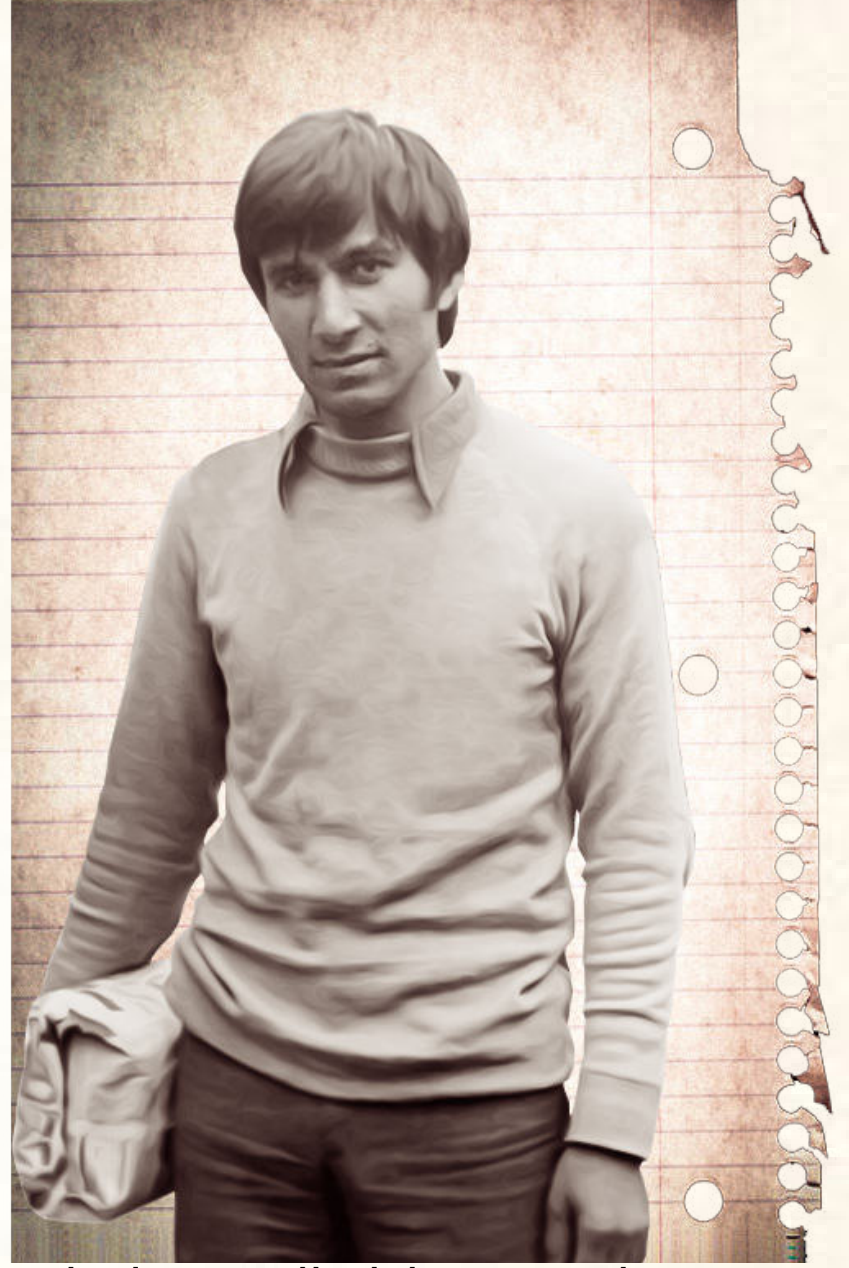

HAKİ KARER GERÇEĞİNİ ANLAMAK!

18 Mayıs şehitler günümüz, mayıs ayı ise şehitler ayımızdır. Bu temelde Önder Apo'nun "benim gizli ruhum gibiydi" dediği, anısına PKK'nin örgütlendirilip bugüne getirildiği büyük partileşme şehidimiz Haki Karer yoldaşı ve onun şahsında elli yılı aşan mücadelemizin tüm şehitlerini saygı ve minnetle anıyorum. Haki Karer yoldaş Ordu'nun Ulubey Kasabasının bir köylü evinden kopup önce devlet başkenti Ankara'ya, ardından da demokrasinin başkenti Amed'e geliyor. Kendi kişiliğini esas olarak özgürlük ve demokrasi ocağı Kürdistan'da buluyor. Aynı yöreden arkadaşı Kemal Pir'le birlikte Önder Apo'yu ilk tanıyan ve de anlayan oluyor. Yine Kemal Pir'le birlikte Önder Apo'nun öngördüğü özgürlük eylemlerini Kürdistan'da ilk kez yapan oluyor. Bugün özgür insanlığı aydınlatan mücadele Haki Karer'in anısına ve intikamını almak için başlatılıyor.

Bilindiği gibi 1970'lerin ilk yıllarında gerçekleşen Önderliksele doğuş tamamen faşist sömürgeci sisteme karşı direnerek şehit düşen kahramanların anısına sahip çıkma temelinde gerçekleşiyor. Önder Apo her zaman Mahir, Deniz ve İbrahim'in anısını yaşatmak ve amaçlarını başarmak üzere kendisinin görev ve sorumluluk üstlendiğini belirtiyor. 12 Mart faşist askeri darbesine karşı halkların kardeşliği ve özgürlüğü temelinde silahlı direnişe geçen ve şehit düşen bu büyük önderler demokratik Türkiye ve özgür Kürdistan'ın yolunu açmışlardır. Faşist-oligarşik diktatörlüğe karşı demokratik Türkiye ulusunun yolunu açmışlar, demokratik Türkiye ve özgür Kürdistan çözümünü alternatif bir yaşam ve çözüm gerçeği olarak ortaya çıkarmışlardır. İşte bu büyük amaç ve inanç direnişinin sahipleri faşist askeri rejime karşı savaş içerisinde kahramanca direnerek şehit düşünce, anılarını sahiplenme ve amaçlarını başarmak üzere yükselttikleri özgürlük, kardeşlik ve demokrasi bayrağını daha da yükseklere çıkarmak üzere Önder Apo, PKK'yi oluşturan

hareketin temellerini atmaya karar vermiş ve bu büyük özgürlük yürüyüşünün önderliğini devralarak günümüze kadar kesintisiz bir biçimde ve başarıyla getirmiştir.

Önder Apo tarafından şehadet olayının doğru anlaşılması ve şehitler gerçeğine doğru sahip çıkılması temelinde yürütülen mücadeleyle biz bir şehitler partisi ve şehitler halkı haline geldiğimiz gibi mayıs ayı da her günü onlarca şehidi bağrında taşıyan bir şehitler ayı haline geldi. Belki de elli yıllık mücadele tarihimizde en fazla şehidi mayıs ayında verdik. 18 Mayıs 1977 günü Antep'te TC devletinin ajan-provokatörleri tarafından Haki Karer yoldaş katledildiğinde hareketimiz henüz bir propaganda grubu düzeyindeydi. Ankara'da oluşan ideolojik grup Kürdistan'a yayılıyor, bir gençlik propaganda grubu olarak kendisini var etmeye ve örgütlemeye çalışıyordu. Henüz ortada ne parti vardı ne de silahlı mücadele söz konusuydu. Sadece Kürt halkının varlığı ve özgürlüğü konusunda tarihsel olarak açığa çıkmış bazı doğru düşünceler sahipleniliyor ve bir çağrı düzeyinde başta aydın gençlik olmak

üzere, toplumun duyarlı kesimlerine taşırlıyordu. Faşist soykırımcı TC gerçekliği işte bu propaganda hareketine saldırdı. Kürt adının kullanılmasını ve Kürt kimliğinin telaffuz edilmesini kendisi için en büyük tehlike olarak gördü. Kürdün özgürlük bilincinin kendisini yok edecek bir gelişme olacağını değerlendirdi ve daha henüz bir teorik kavram, bir kimlik ifadesi ve bir propaganda çağrısı düzeyindeyken bu sözü durdurmak, onu ifade eden dili kesmek, onu yaratan beyni yok etmek, onu yaşayan ve yaşatan varlığı imha etmek üzere vahşi katliamlarını başlattı.

Haki yoldaş katledildiğinde “kendimizi kafamızdan kaynar sular dökülmüş gibi hissettik” dedi. Böyle bir duygu ve düşüncenin sonucu olarak da partileşme ve silahlanarak devrimci intikam mücadelesini başlatma kararlılığına ulaştı. Mücadelemizin ondan sonrası, söz konusu bu kararlılık temelinde eğitim, örgütlenme ve eylemdir. Şehitler gerçeğinin anısına sahip çıkma temelinde kendini partileştirme ve devrimci intikam çizgisinde faşist soykırımcı düşmandan hesap sorma mücadelesidir. Nitekim Haki Karer yoldaşın şehadetinin birinci yıldönümünde onun anısını yaşatmak ve tüm topluma taşımak için yürütülen yoğun propaganda mücadelesi içerisinde Hilvan’da Halil Çavgun yoldaş 19 Mayıs 1978 günü faşist polis işbirliğiyle katledildi. Bu katliama verilen cevap Hilvan direnişi oldu ve Hilvan direnişinin zaferi de PKK’nin kuruluşunu getirdi.

18 Mayıs 1977 günü Antep’te Haki Karer yoldaşın şehadetiyle başlayan ve giderek Mayıs ayının her gününe yayılan, her güne onlarca kimliği sığdıran, Mayıs ayını da aşarak yılın on iki ayına ve her ayın her gününe onlarcasını sığdıran şehitler kervanının gerçek anlamda bir şehitler partisi, şehitler hareketi ve şehitler halkı olduğunu bilmeliyiz. Önder Apo her zaman PKK’nin şehitler partisi olduğunu, kahraman şehitlerimizin PKK kimliğiyle yaşadığını ifade etmiştir. Kimlerin PKK’li olduğu sorulduğunda hiç tereddüt etmeden “Şehitler PKK’li, bizler ise PKK’li olmaya çalışan militanlarız” biçiminde somut durumu tanımlamıştır. PKK’yi ve dolayısıyla PAJK’ı, ‘emreden şehitler gerçeği’ olarak ifade etmiştir. Elli yıllık kahramanca süren mücadele içerisinde gerçek anlamda bir şehitler önderliği, şehitler partisi, şehitler gerillası ve şehitler halkı ortaya çıkmıştır.

Partileşme sürecinin Haki Karer’in şehade-

tiyle başladığını Önder Apo en son savunmalarında bu gerçeği çok çarpıcı bir biçimde dile getirmiştir. Haki Karer’in şehadetine kadar PKK’nin bir propaganda hareketi olduğunu ve nasıl gelişeceğinin çok belli olmadığını, belirginleşmeyi 18 Mayıs 1977 katliamının sağladığını ortaya koymuştur. 18 Mayıs olayı üzerindeki yoğunlaşmaları sonuçta kendisini iki kararlılığa götürmüştür. Birincisi; Haki Karer’in anısını yaşatma ve amaçlarını başarmak için partileşmek ve bu doğrultuda parti programını, manifestosunu ve tüzüğünü hazırlayarak 27 Kasım 1978’de PKK’nin kuruluşuna ulaşmıştır. İkinci olarak da şehidin karnının yerde kalmaması için devrimci intikam direnişini gündeme getirmiştir. PKK’nin silahlı direniş süreci aslında Haki Karer’in anısına sahip çıkmak, intikamını almak, saldırganlardan hesap sormak ve amacını başarmanın önünü açmak üzere gerçekleşmiştir. Dikkat edilirse burada doğrudan bir meşru savunma ve ideolojik-siyasi amaçların başarılması için ön açma gerçeği söz konusudur.

Bu değerlendirmelerden şu sonuçları çıkarmak gerekir; Önderliksel gerçekleşme Mahir, Deniz ve İbrahimlerin anılarının cisimleşmesidir. PKK’lileşme Haki Karer’in anısının örgütlenmesi, yani şehitlerin anılarının bilince, örgüte ve eyleme dönüşmesi, yani cisimleşmesi olarak ortaya çıkmıştır. Gerillalaşma şehitlerin amaçlarını başarmak için devrimci intikam görevine sahip çıkma, bu görevi bilinç, örgüt ve eylem olarak gerçekleştirme ve bu temelde bir cisimleşmeyi ifade etmektedir. Hepsinin şehadet olayıyla, şehitler gerçeğiyle kopmaz bağı var. Hepsinin yaratıcısı gerçek anlamda şehitlerdir. Şehitlerimiz her zaman ve her yerde en temel güç kaynağımızdır. Önder Apo “şehitler doğru yaşamın kendisidir, şehitler gerçeğinden devrimci militanlar olarak fazla uzak olmamalıyız” dedi. Yine kendisine emreden, görev ve sorumluluk aşıl原因 şehitler gerçeğinin olduğunu her zaman ifade etti.

Kürt halkının yeniden dirilişinin şehitler halkı olarak ortaya çıktığı, demokratik uluslaşmanın bir şehitler cisimleşmesi olduğu tartışma götürmeyen bir gerçektir. Demokratik uluslaşmaya öncülük eden gençlik ve kadın hareketlerimizin de birer şehadet hareketi olduğu, şehitler öncülüğünde gerçekleştiği, şehitler çizgisini esas aldığı, şehitlerin ortaya çıkardığı imkan ve fırsatların üzerinde hareket ettiği tartışma götürmez bir gerçekliktir.

Dolayısıyla bu elli yıllık mücadele gerçekliği Türkiye'de devrimci ve demokratik güçler kit-halksal gerçekleşme, demokratik ulus toplu-
mu olma durumunu da ortaya çıkarmış böyle
bir sonuç da yaratmıştır.

Peki her şey bu kadar net ve aydınlıkken, aca-
ba başka söz söylemeye gerek var mı? Bugün
yaşanan olayları ve tartışılan konuları doğru
anlamak ve çözüm bulmak için bundan daha
fazla bir aydınlatıcılık olabilir mi?

Demek ki Haki Karer gerçeğini doğru anlamak
ve sorunlara çözüm gücü yapmayı bilmek ge-
rekiyor. Bu gerçeği daha çok da Türkiye top-
lumuna, kadın ve gençlerine, işçi ve emekçi-
lerine yeterince anlatmak ve de özümsetmek
gerekıyor. Toplum bu temelde eğitip, derin-
den bilinçlendirerek örgüt ve eylem içine çek-
mek gerekiyor.

Çünkü bugünün iyice kangrenleştirilmiş olan
sorunlarının çözümü buradadır. Çözümü sa-
dece Kürdistan'da aramak, söz konusu ger-
çekliği esas olarak Kürtlere anlatmak, yükü
sadece Kürt toplumuna yüklemek olur ki, kuş-
kusuz böyle bir durum doğru değildir. Kürt-
ler zaten anlayacaklarını çok büyük ölçüde
anlamış ve kendilerini yeterince çözüm gücü
haline getirmişlerdir. Denebilir ki, daha fazla
birlik olsunlar ve daha büyük savaşılar fa-
şist-soykırımcı düşmanı yenilgiye uğratsınlar!
Evet bu da doğrudur ve gereklidir; ama tüm
yükü buraya yüklemek de doğru ve adalet-
li olmamaktadır. Çünkü eskiden sorun bura-
daydı; Kürtlerin bilinçsiz, örgütsüz ve eylem-
siz duruşundaydı. Fakat artık bu aşılmış, Kürt
çözümü büyük ölçüde gerçekleşmiştir. Şimdi
sorun Türkiye'dedir ve çözümün Türkiye'de ge-
liştirilmesi için çalışmak gerekir. Türkiye çö-
zümünü en iyi aydınlatan ve çözüm gücü ya-
ratan hakikat de Haki Karer gerçeğidir.

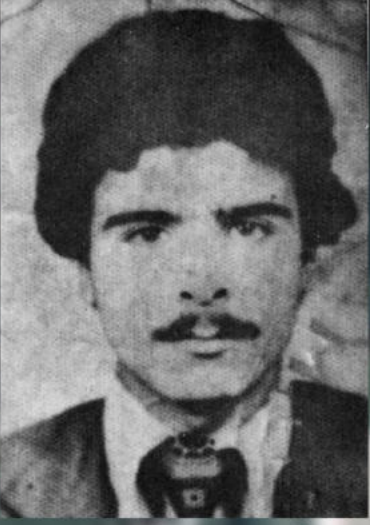
Türkiye deyince akla hemen ya devlet ya da
çeşitli egemen guruplar geliyor. Sanki Türkiye
toplumunun kendisi, sahibi, sözcüsü bu güç-
lermiş gibi yaklaşıyor. Ve başta Kürt sorunu
olmak üzere tüm sorunlar için çözüm bura-
dan bekleniyor. Bu kesimlere dönük yaygın
eleştiriler de çeşitli biçimlerdeki mücadeleler
de aslında bu beklentiye ifade ediyor.

Belli ki başta Kürt sorunu olmak üzere yaşı-
nan tüm sorunları çözecek güç Türkiye halk-
larıdır, kadın ve gençleri, işçi ve emekçileridir.
Egemenleri yıkacak mücadeleyi de bu güçler
yürütecektir. O halde bu güçlere gitmek, sü-
rekli ve daha çok gitmek, bu güçleri Haki Ka-
rer çizgisinde eğitip bilinçlendirmek, örgütle-
yip mücadeleye sevk etmek gerekir.

Türkiye'de devrimci ve demokratik güçler kit-
lelere yeterince gitmiyorlar. Kitlelere ulaşma
ve onları eğitip örgütleme araçlarını yete-
rince geliştirmiyorlar. Haki Karer gerçeğini
Türkiye toplumuna güçlü ve etkili bir biçim-
de anlatmıyorlar, bu konuda fazlasıyla dar ve
bürokratik kalıyorlar. Sadece kendileriyle ye-
tiniyorlar. Haki Karer gerçeğini, yani Kürt öz-
gürlük gerçeğini kendileri biliyorlar ve baş-
kalarının, toplumun da bildiğini sanıyorlar.
Oysa gerçek böyle değildir. Türkiye toplumu
Kürt özgürlük hakikatini yeterince bilmemek-
tedir. Onlara Haki Karer şahsında bu hakikati
götürmek ve iyice anlatmak gerekir. Çünkü,
zaman Haki Karer gerçeğini doğru anlama ve
yeterince anlatma zamanıdır. ★

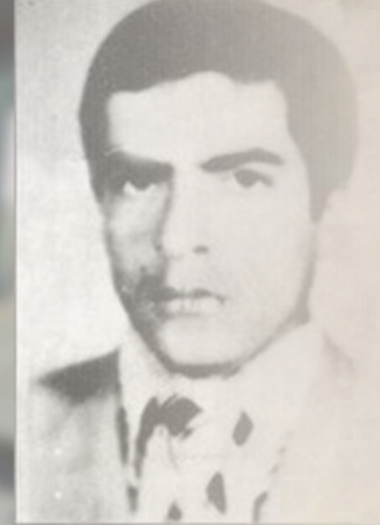
Eşref Anyik

Ferhat Kurtay

Necmi Öner

Mahmut Zengin

“TARİHİN ŞEN ÇOCUKLARI” DÖRTLER

Zulüm, kendi sarayını kurmaya başla-
yınca kurbanlarının da kim olacağı az
çok belli olur. Bu nedenle Diyarbakır 5
nolu zindanını sadece bir zindan olarak
zihnimizde canlandırmaya kalkarsak,
çok büyük yanılgılara da girmiş oluruz ve
gerçekte anlaşılması gereken yanlarını
da anlayamayız. Bütünlüklü ve derinlikli
yoğunlaşmayla elde ettiğimiz sonuçlar-
la, yüzeysel yaklaşımlarla elde ettiğimiz
sonuçlar arasında ki farkı da yakalama
veya görme şansıda yakalarız. Örne-
ğin Zekiye Alkan yoldaş, kaldığı öğrenci
evinde “Dörtlerin Gecesi”ni okur ve yeri-
nin yanlış olduğuna karar verir. Ardından
ise Bağlar’da “Diyarbakır 5 nolu zinda-
nı”na bakan cadde üzerinde ev tutmaya
karar verir. Tam zindanın karşısında tut-
tuğu evin balkonunda “Dörtlerin Gecesi”
adlı kitabı yeniden okur. Kitabı bitirdiğin-
de de “Newroz ateşi çalı-çırpıyla değil,
Newroz ateşi en güzel insan bedeninde
yanar” diyen bir not bırakır geriye.

Zekiye Alkan yoldaşın, kendisini Newroz
sembolü kılarken geriye bıraktığı, sadece bu
notu kalmıştır.

Dolayısıyla buradan anlamamız gereken sa-
dece bir mekan ve bir olay değildir. Çok daha
kapsamlı bir sorunla karşı karşıya kaldığ-
ımızı görürüz. Çünkü orada ne öyle sıradan
ve basit bir mekan ne de olay vardır. Sa-
hibinin amaçlarına uygun eylemli ve örgütlü
kılınmış bir mekandan bahsettiğimizi daha
baştan söylemek gerekmektedir. Elbette her
inşa bir ihtiyacın ürünüdür. Kim neye ihtiyaç
duyarsa kendi ihtiyacını karşılamak için bir
araç üretmek zorundadır. Toplumsallığının
dışında bütün icatlar sonuçta hep insan eliyle
yaratılmışlardır. Basit bir icat gibi görünen
bir şeyde işlevli kılınmaya başlanınca basit-
liği aşarak belki de insan aklının, havsalası-
nın alamayacağı derinliklerde misyon yük-
lendiği de görülür. Elbette Diyarbakır 5 nolu
zindanı da (Şimdiki Diyarbakır E Tipi Kapalı
Cezaevidir) basit bir mekandır ve nötrdür.
Bütün yaratıcılık ve mahareti sahibinde giz-
lidir.

Onun için sahibi, yani sömürgeci soykırım rejimi doğru anlaşılırsa zindan ve Dörtler'de doğru anlaşılır. Çünkü Diyarbakır 5 Nolu zindanı öyle herhangi bir zindan değildir. Tıpkı Hitler Almanya'sının Auschwitz kampı gibi her şey önceden planlanmış ve düzenlenmiştir. 12 Eylül askeri faşist cuntasının sonuç belirleyecek olan başarısı Diyarbakır 5 Nolu zindanına atfedilmiştir. 12 Eylül askeri faşist cuntasının esas amacı Kürt özgürlük düşlerini yeniden yeşerten, PKK şahsında yeniden tarihin karanlık dehlizlerine göndermek için Diyarbakır Zindanı hazırlanmıştır. Onun için 12 Eylül askeri cuntası tarafından tüm Kürdistan yeniden işgal edilir gibi tüm köyler, yerleşim alanları basılarak toplu işkence-den geçirilmiş, PKK'nin öncü kadroları, sempatizan ve taraftarları tutuklanarak buraya konulmuştur.

Dışarıdaki işkenceli operasyonlar süreci tamamlandıktan sonra cunta tüm gücüyle Diyarbakır Zindanına yönelmiştir. Amaç; Kürt toplumunun yeniden yeşeren özgürlük umutlarını orada boğmak ve tutsaklar şahsında PKK'yi yok etmektir. Bunun için işkence tezgahları kurmuş, başına da Esat Oktay Yıldiran gibi insanlık garibesi bir tipi koymuştur. Esat Oktay için her şey bir işkence aygıtıdır. Zaten zindan duvarlarına yazdığı "Burada Allah yoktur, zaten Muhammed'de izne gitmiştir" sloganlarıyla kendisini tarif etmektedir. Aslında bununla "burada insan yoktur, vicdan ve merhamet de izne çıkmıştır" demek istemektedir.

1981 Ocak ayından itibaren dışarıda her şeyi bitirdiğini sanan 12 Eylül generalleri Esat Oktay'ı sınırsız yetkiyle donatarak işkence sürecini başlatmışlardır. İşkenceciler birbirleriyle yarışa tutuşmuş gibi saldırıyorlardı. İşkenceciler için "ölüm" anlamını yitirmişti. Yeter ki direniş olmasındı. İşkencecilerin en çok korktukları şey direnmektir.

Nitekim daha sonradan yapılan araştırmalar açığa çıkardı ki adı sanı bilinmeyen yüzlerce tutsak işkence tezgahlarında katledildi.

1981 Ölüm Orucundan sonra zindan tam anlamıyla zifiri karanlık bir mekana dönmüştü. PKK'nin öncü kadrolarından olan Mazlum Doğan, cuntanın bu kadar pervasız saldırmasının nedeninin ölümlü bir direniş mirasından yoksunluğa bağlamıştı. Gerçekten de PKK'nin tarihten ders alacağı Kürt halkının direnme geleneğinden başka hiçbir mirası yoktu. Zaman zaman Rêber Apo'nun "iğne ucuyla kuyu kazar misali" dediği gibi PKK, kendi mirasını da kendisi yaratmak zorundaydı. Kendisine rehber alacağı olumlu hiçbir miras yoktu.

Bu zindan direnişi için de böyleydi. 1981 Ölüm Orucu, Ali Erek yoldaşın şehadetinden sonra anlaşmayla bitirilmişti. Ama aradan fazla zaman geçmeden işkence tekrar başlamıştı. İşkenceyle PKK'nin önder kadrolarını teslim alıp, Partiyi ve halkın yeni yeşermiş olan özgürlük umutlarını sahipsiz bırakmayı amaçlıyorlardı. Bu amaca kilitlenmiş olan işkence adeta kudurmuştu. Zindanın her anı ve her yeri insan çığlıklarıyla inliyordu.

İşkence çığlıkları karşısında PKK'nin kurucu Önderlerinden olan Mehmet Hayri Durmuş; "bu insan çığlıklarını unutmayın, Kürdistan Vietnamlaşıyor" tespitini yapmıştı. Yani Kürdistan Özgürlük mücadelesine ilham kaynağı olan Vietnam halkının ulusal kurtuluş devrimine benzeterek, devrimin yakınlaştığını söylüyordu. Bu öngörü aslında işkence gergefinde bile partiye ve halka duyulan büyük bir bağlılıktı. İşkence, zindanın her köşesinde kendi hükmünü icra ederken bile onlar, devrimi yaşıyorlardı. Değil teslimiyet ve ihanet, ölümüne direnişin zaferini muştuluyorlardı. Nitekim bu inanç ve ruhla sömürgeci soykırım rejimini çıldırtmışlardı.

"Ölümlü bir direniş mirasımız yok" diyen PKK'nin Öncü kadrolarından Mazlum Doğan yoldaş ilk hazırlıklara başlamıştı. 1982 Newroz'unu üç kibrit çöpüyle kutlayan Mazlum yoldaş "direnme yaşamaktır"

şariıyla zalim Dehak'ın beyninde patlayan Demirci Kawa'nın balyozu gibi işkenceye karşı direnişin yolunu açmıştı. Bedeli ağırda olsa yol bulunmuştu. İşkenceciler bu yolun yayılmasını engellemek için işkenceye daha da amansız yönelmişlerdi. Bütün PKK'lileri itirafçılaştıracaklar, her birini Kürdistan halkının özgürlük mücadelesi karşısında duracak "Genç Kemalistler Birliği" üyesi kı-lacaklardı.

Mazlum Doğan yoldaşın eyleminden habersiz de olsa daha ilk teslimiyet gününden başla-yarak direniş arayışına giren "Dörtler"in ön-deri Ferhat Kurtay yoldaş ise bulunduğu ko-ğuştaki teslimiyeti içine sindirememiş ve bir an önce sömürgeci soykırım rejiminin bey-ninde kendisini bir alev topu kılmaya karar vermişti. Çünkü yaşadıkları her an teslimi-yetin acı yüzüyle karşılaşılıyorlardı. Zaten iş-kenceciler için teslim olmak da yetmiyordu. Tüm tutsakların beyninde ve yüreğinde olu-şan Kürdistan hayalinin de sökölüp alınma-sını istiyorlardı. Bunun için işkenceye daha bir yoğunluk kazandırmışlardı. Artık işkence kılınmamış tek bir şey kalmamıştı. Öyle bir acımasızlık yaratılmıştı ki, işkencenin sınır-larını bile aşmış gitmişti. Pencere camların-dan tüm kapı ve duvarlar, akla gelebilecek her yer Türklük sloganlarıyla donatılmıştı. Kürtlük unutturulacak, geriye Türklük kala-caktı. Bunun için yaşamın bütün anı işkence çığlıklarıyla doldurulmaya başlanmıştı.

İşte böylesine yoğun bir işkence ortamında kendilerini fedaileştirmiş dört tutsağın ara-yışları da başlamıştır. Kararları, kendilerini bir ateş topu kılmak ama ateşin malzemesi sorundu. Koğuştaki geri kalan tutsaklarda "Dörtler"in bir kararlaşıma yaşadıklarını fark ediyorlardı ama ne olduğunu bilmiyorlardı. Onun için eylemlerini sadece işkenceciler-den değil yoldaşlarından da gizli gerçekleşt-irmeleri gerekiyordu. Bu, işlerini daha da zor kılıyordu. Öyle basit bir ateş olmayacak-tı. Arkalarında bıraktıkları mektupta;

"Yakılacak her ateş, örölmek istenen ka-ranlığı ışığa boğacaktır. Yakılacak her ateş, ihanetin, teslimiyetin hain duvarlarını yerle bir edecek, bizi halkımıza ulaştıracak, halkı-mızın bizlere bağladığı umudu çoğaltacaktır. Yakılacak her ateş, Mazlumun üç çöp ate-şiyle bütünleşip, gürleşecektir. İşkencelerin, sömürgeci faşistlerin iğrenç emellerini yı-kacaktır." diye tarif etmişlerdir.

Onun için ateşleri çok gür olmalıydı. Zindan yönetimi, tutsakların parasıyla alıp duvar-lara Türklük sloganları yazdırıyordu. Hepsi de yanıcı maddeydi. Onları biriktirmeleri ge-rekiliyor. Kendi aralarında yaptıkları görev-lendirmeye her gün biraz tiner kaldırmaya başlamışlardı. Tiner, yağlı boya ve benzin biriktirmeye başlamışlardı. Eylem tarihini zaten önceden belirlemişlerdi. Yine kendi mektuplarında; "Haki'nin katledilmesi, sö-mürgeciliğe karşı savaşabilmek için, ölümü yaşamın bir parçası gibi görmek gerektiği-ni kavratmış bize." dedikleri gibi 18 Mayıs Haki Karer yoldaşın şehadet yıldönümünü kendi-lerine seçmişlerdi.

Onun için 18'i 19 Mayıs'a bağlayan gecede dört can, dört fedai, dört kahraman üzer-lerine döktükleri boya malzemeleriyle kol kola girip kibriti çakmışlardı. Kibritle birlikte harlanan ateş, sloganların sesiyle koğuştaki tutsaklar uyanmış, daha ne olduğunu anla-madan herkes ateşi söndürme çabası içine girmiştir. Tutsakların bu çabasına karşılık ateş topundan "su dökmeyin, su dökmeyin, su dökmek ihanettir" sesini duymuşlar ve sesle birlikte ateşin ne olduğunu anlamış-lardır.

Tarihte müthiş bir şeydir Kürdün ateşle sına-vı. Demirci Kawa'dan Çağdaş Kawa Mazlum Doğan'a, Dörtler'den Zekiye Alkan'a, Rehşan Demirel'e, Sema yoldaştan Güneşimizi Ka-rartamazsınız fedailerine kadar akıp gelen bu gelenek Kürdistan özgürlük mücadelesi-nin de kilometre taşları olmuşlardır.

Hem de birer manifesto niteliğinde talimat-larını artlarında bırakarak kendilerini bü-yütmüşlerdir. İşte Dörtler;

“Her partili arkadaş, her insan, her namuslu Kürt yurtseveri, PKK sempatizanı ve taraf-tarı bu bilinçle üzerine düşen sorumluluk-tan kaçmamalıdır. Herkesin yapabileceği bir şeyi vardır mutlaka. Ve hepimiz, partimizin, halkımızın bugün bizlerden beklediklerini, istediklerini iyi bilmeli ve bu bilinçle mü-cadele vermelidir. Bizler bu eylemi gerçek-leştirmekle, sadece Partimize, halkımıza ve ilerici insanlığa karşı duyduğumuz sorum-luluğu, güveni, inancı pratikte de göstermiş olacağız.” diyerek her birimizi, her yer de ve her zaman görev ve sorumluluğa çağırmiş-lardır.

Onlar büyük başarmışlar, tarih olmuşlardır. Hem de sürekli dillerde söylenecek bir türkü gibi;

“TARİHİN ŞEN ÇOCUKLARI

Mayısın on sekizinde
Zindanın dip köşesinde
Alev almış derileri
Yanıyorlar diri diri
Tarihin şen çocukları
Halkımın kahramanları

Zindancının kırbaçları
Yakıyordu acı acı
Akan kanın her damlası
Güzel günlerin mayası
Tarihin şen çocukları
Halkımın kahramanları

Diyarbakır zindanın da
Özgürlüğe giden yolda
Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut
Çıkıyorlar tabut tabut
Tarihin şen çocukları
Halkımın kahramanları

Pir Kemal yoldaş Hayri
Kıpkızıl bir şafak vakti
Kolundaki kelepçeler
Çözülecek birer birer
Tarihin şen çocukları
Halkımın kahramanları”

Hogir Botan

Lehengê Civaka Demokratîk Şehîd Brûsk Baran

Dîsa bihar hat çol û der û deştan, Ciwanî hat û çû her wekî biharan, Li ser gorên ciwanan lale şîn dibin, Dema ku heyverû biçin gûlistanan... Di vê çarîna xwe de bi vî rengî behsa ziravtiya di navbera çêbûn, hebûn û mirinê dike Bava Tahirê Uryan. Gelo ew pirsên ku; jiyan çi ye û çawa tê jîyîn, berê jîyanê ber bi kuderê ye çima her tim bûye xem, kul û derdê hinek mirovan? Gelo sira vê di rast jîndarkirina yên rast jiyan kirî de dîtî pêkan e?... Jiyan, hem tê wateya kêliyêk pir kurt hem jî tê wateya herikbariyek bêdawî. Tiştên ku rih didin zindiyan jî bêy westan xwe bi nû kirinê didomînin. Mînak di xwezaya avê de rawestan yan jî qutbûn nîne. Di çêbûna nebat û ajalanda jî demkî bûyîn, valatî û navber nîne. Eger sekinandin di vê pêvajoyê de çêbibe, dê bibe felaketa wî tiştî. Ango dema li gorî şert û mercên çêbûnê xwe sazîkirin çênebe tunebûn destpê dike. Di rastiya civakan de jî heman rastî derbasdar e. Li gorî şertên jiyanê civakan eger tekoşîna çareseriyê bicemide, civak dişibin ava ku genî dibe. Tenê ferqekê heye. Ew jî ewe kû, ji derve bi awayekê pergâlî û plankirî qirkirin yan jî desteserkirina nîrxên civakê ye. Di dîrokê de jî li beramberî rewşên wisa parastina cewherî û çanda qedîm ya serî rakirinê her tim hebû ye. Ji bo nîrxên xwe yên maddî û manevî ji dest nede li berxwedaye. Ango dev ji heqîqeta xwe bernedan bûye nasnameya civakbûyînê. Ji serî rakirina yekmîn heta niha bûye tovên fikra sosyalîzmê. Bêgûman li gorî roja me ya îro cudahî heye, lê di esas de çavkaiya hişt ku civakbûyîn çanda xwe veguhêze roja îro û li ser lingan bimîne, rêxistin û rêxistinbûyîna nav civakê de bû. Derketin û meşa serfiraziya Rêber Apo jî li ser heman hîmê şîn bû û Rêbertî dibêje kû; "heger rêxistinbûyîn nîn be, li Kurdistanê

pelek jî naheje. "Hîna bi hîskirina diywariya dupeyvên ku " Kurdistan mêtîngehe" dîyar bibû ku ew meş ne meşek ji rêzê û asayîye, ne jî rêwiyên vê rêyê dikarin bi hêsanî ev kirasê ji agir li xwe bikin. Pergalê di herêmê û welat de bi avakirina dojehekî, xwest bi navê jiyan û rumetê tiştêkî nehêle. Rêber Apo diywariya tîna vî agirî bi hişmendîya xwe ya dîrokî ve bi hostahî hunand. Di şexsê xwe de milîtanên xwe, gelê xwe û fikra xwe ava kir. Îsrar û keda ku di zanista sosyalîzma demokratîk-de kirî, berhemên wekî mirovên azad, fedaî û xweşik bi xwe re anî. Yek ji wan hevalan jî Şehîd Brûsk bû. Di nava germahiya şoreşa Kurdistanê de jî kesayetê bikaribe xwe li hemû zehmetiyên şoreşê ragire ava kiri bû. Ji Bakurê welêt heya çiyayên azad, ji wê derê heya Rojava yê Kurdistanê li gelek qadan têkoşîya û xebat da meşandin. Bi şêwazê; çanda kû ji dîroka cîvakî girtibû û ezmûnên jiyanê xwe ya şoreşgertiyê kire yek û wekî pêşengek ciwan erkên mezin rakir. Taybetmendiya Şehîd Brusk a herî sereke hostatiya wî ya rêxistinkirinê bû. Ji ber ku cewherî kiribû û girîngiya wê jî fam kiribû. Êdî ew bibû katakterê wî yê xwezayî. Bi dilnizmiya xwe di dilê herkesê de cihê xwe digirt. Bi sebir û çanda xwe ya hurmetdarî û guhdarvaniyê pir bi rihetî dikarî li gel herkesê têkilî ava bike û îqnabike. Ji ber ku qîmetê dida insanên beramberê xwe, pir guhdar dikir û kêr di axift. Ango, çanda dayîk xwedawendê kû fêrî wî kiri bû; ya ku digot, gotinên xwe bipêje paşê bibêje dihişt kû hevalê Brusk bibe navendek ku ciwan, jin, zarok kal angê hemû kes dil û keserên xwe jê re parve bike. Ew gelê ku sedan salan lal kiribûn dema didîtin ku gotinên wan giranbûha tene dîtî, pê şad dibûn û wan jî gelekî qedrê hevalê Brusk digirt. Kuraniya

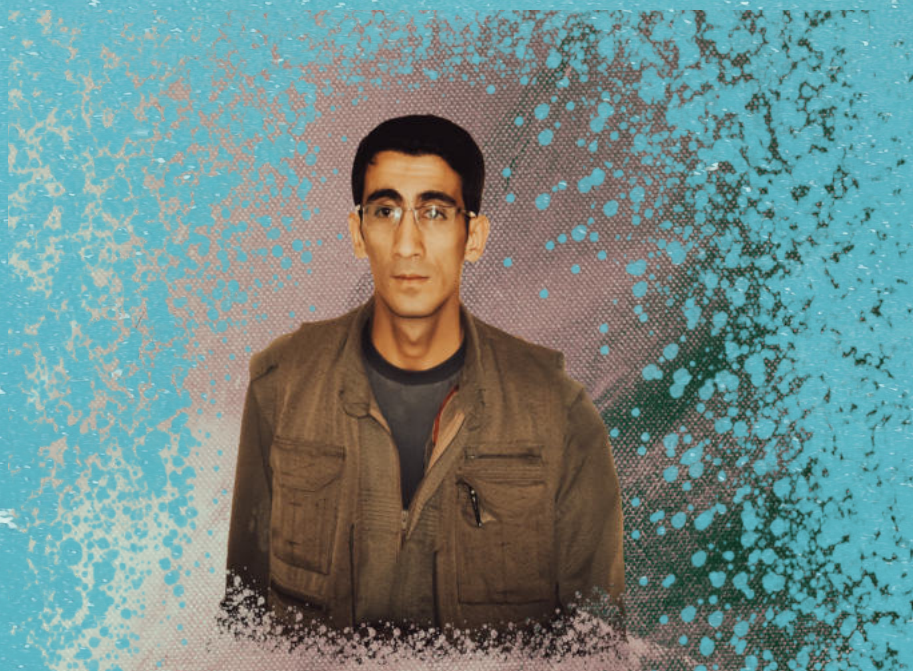
xwe ya îdeolojîk jî di hêza perwerdekariya Apoyî de pir pêş xistibû. Sedan kes bi vî rengî perwerde kir û guhertinên bingeîn di civakê de çêkir. Bi eşq, azwerî û moralek pir bilind ew kar serkeftî bi cih anî. Jiber ku hevalê Brusk jibo avakirina civaka exaî û polîtîk di zanî perwerde kirin û rêxistin kirin dibe serkeftinê.

Bi dilpakî û fezîletên xwe yên Apoyî dihişt kû zû ayîdê cihên xebatê lê dida meşandin bibe û were qebûl kirin. Tenê bi aliyên xwe yên civakî û çandî ne, bi xweşmêrî û şerkeriya xwe jî civak û rêxistinbûyîna xwe ava dikir. Tu carî neheqî, bê edaletî û zilm qebûl nedikir û beramberê vê bê deng nedima. Ji xwe bawerbûn û zîrektiya wî; wêrektî nav gel û ciwanan de belav dikir. Ji ber vê jî di kêlîyên dijwar û girande kesek bû kû çavê herkesê lê digeriya. Ango wekî; Karkeran, Fazilan, Egît û Dîlşêran xweşmêrekî rojên giran bû. Kesayet û rastiya însanan herî zêde di rewşên awarte de zelal dibe. Ji ber vê jî di şerê berxwedana serdemê ya Efrînê de hevalê Brûsk jî wekî Derwêşek vê serdemê derkete pêş. Li kêleka Şehîd Avesta Xabûran, bû îspata têkneçûyî û teslîm nebûna îradeya Apoyî. Di vî şerî de pêşengtiya sedan ciwanan kir û wekî siwarê pêşîn di enîya herî pêş de cihê xwe girt. 12 siwarên wî yên ciwan di şer de gihîştin asta şehadetê. Heval Brûsk şehadetên ku çêbûne û fermana li ser gelê Efrînê bi destê dewleta Tirk û hêzên hegemon pêkhatibû, hêrsek mezin tê de avakiribû. Ji bo tol girtinê û rizgarkirina Efrînê bêy rawestan tekoşîn kir. Rastî jî xwe bi gelê Efrînê re kiribû yek û pê ve hatibû girêdan. Gotinek heye tê gotin kû, car hene gel dişibe pêşengê xwe, carna jî pêşeng gelê xwe dişibîne xwe. Rastiya hevalê Brûsk ji şibandîne wêdetir e. Ew senteza yekitiya gel û gêrîla anga mînaka bêhempatiya Şerê Gelê Şoreşgerî ye. Dema ku Şehîd Brusk, Şehîd Hawar û Şehîd Garzan şehit dikevin gel wekî lêhiyekî li pey wan meşiya. Tê gotin kû di wê rojê de kesek li malên xwe nema bû. Ew her sê heval li ser milên sedhezaran ber bi bêdawitiyê ve bi tilîlî û diruşmeyan dihatin oxir kirin. Ew xwedî derketin hem nîşaneyê berhema keda rêxistinkirina gel bû, heman demê jî mîsogertiya serketina milîtantiya şerê gelê şoreşgerî bû.

Rêber Apo, dibêje yê kû serkeftina wî nebe eşqa wî jî nabe. Heman demê di paraznamiyên xwe de jî baldikşîne ser girêdanbûna

wate, heqîqet, eşq û jîyanê. Navbera jîyan û wateyê de girêdanbûn û lêpirsînên kûr ava dike. Maneyê wekî potansiyela heqîqetê pê-nase dike. Wekî din Rêber Apo wiha dibêje; dema ku aşiq digihîje Maşuq ev kêlî kêlîya kû wate xilas dibe ye. Ango eşqê wek lêgerrek berbi heqîqetê, heqîqetê jî jîyanekî kû bi azad û rûmet were jîyîn destnîşan dike. Wateyê jî; sir û zewqa kû însanan ber bi armançê ve bê tirs û bêy fikar dimeşîne û diherikîne diyar dike. Di bin ronahiya wan şîroveyan de rastiya hevalê Brûsk jî hîn zelaltir xwe dide der. Dest, dil û manewyata Heval Brusk li li kîjan hevalî ketibe, şopên kû nayên ji bîr kirin di bîra wan de hiştiye û yên ku Heval Brusk nedîtine jî heman hest di wan de zindî bûye. Taybet jî, di rastiya Rêbertî de xwe kirina yek hiştiye ku di Heval Brusk de eşqa gel û welatê wî mezintir bibe. Dikare were gotin kû, rastî jî di şexsê gelê Efrînê de bibû aşiqê gelê xwe û mirovatiyê. Ango, di evîna gerdûntiya Rêbertî de xwe kiribû sîmûrgekî ciwan... Bi sebrek derwêşane, bi zanebûnek alimane bi kelecana xeyalên zarokane û bi dînamîzma ciwantiyê, hemû merhele û deriyên berbi heqîqetê ve derbaskirin û navê xwe di nemirtiya bîra dîroka civakî de neqîşand. Bêguman her hezkirin ked, şer û berdêl dixwaze. Hevalê Brûsk jî di giştî jiyana xwe de nişanda kû lazime mirov çawa bijî, çi bike û ji kuderê destpê bike. Ya herî girîng jî lazime mirov çawa hez bike, ji çi hezbike û ji bo hezkirina xwe çi bike... Dê bila carek din jî beytên Bava Tahir bersivên xwe di pakrewantiya Şehîd Brûskan de bibîne û wateya jîyan û eşqê di fedayîtiya Rêber Apo xwe heqîqî bike.

Kesê aşiq be, ji canê xwe natirse,
Aşiq ji zincîr û zindanan natirse,
Dilê aşiq, mîna dilê gurê birçî ye
Gur ji hey heyên şivan natirse...

ÖZ SAVUNMA

Demokratik konfederalizmin boyutlarından biride toplumsal öz savunmaya dayanmasıdır. Demokratik halk ordulaşmasından tutalım, her çalışmanın kendisini öz savunmaya dayalı örgütlemesi esastır. Öz savunma hem siyaseten, hem örgütlülük, hem milis gücü olarak yapılabilir; hem de herkes kendisini bir öz savunma gücü olarak örgütleyebilir. Önderlik bunu çok söyledi, ama biz yapmıyoruz. Tüm sorumluluğu bir anlamda gerillanın üzerine atıyoruz. Halka da, göç edene kadar, yaptıramıyoruz. Savaşa katmamız gerektiğinde de yersiz kayıplar yaşanıyor. Bu alanda ciddi sorunlarımız vardır. Dağda bir öz savunma gücü olarak öncü gücüz. Orada bir fedailik var. İç sorunlarımız, dağ öz savunması ve genel bir halk ordusu öz savunması anlamında, belli oranda eleştiriliyor. En uçtan başlarsak, çeteciliğin aşılması, günlük zafer yaratan bir savaşın geliştirilmesi, komuta tarzı ve bilincinin olması halen zayıflık yaşadığımız konulardandır. Stratejik olarak öncülük yapma sorunlarının aşılması, geniş düşünceyle dört parça savaşını yürütme ve sonuç alma türünden görevlerimiz mevcuttur. Yine en az bir öz savunma ordulaşmasının 200-300 bine çıkarılması gerekir. Önderliğin bu konuda eleştirileri var. Ama toplumsal alana indiğimizde daha sorunluyuz. O alandaysa halk hemen hemen öz savunma anlamında örgütlenmemiş durumda. Son dönem bazı deneyimlerimiz geliyor ve her şeye rağmen olumludur.

Demokratik konfederalizmi kurmak için herkesin savaşması, savaş yaşamına, öz savunmaya göre örgütlenmesidir

Bu kadar felaketten sonra Ezidi halkının eğitilmesi, Bakur'da öz savunma yapılması, halka da bu işlerin biraz öğretilmesi olumludur. Belli olumluluklar olmakla birlikte, henüz ihtiyaca cevap olacak düzeyden çok yoksundur. Devrimci halk savaşı aslında bu demektir. Demokratik konfederalizmi kurmak için herkesin savaşması, savaş yaşamına, öz savunmaya göre örgütlenmesiydi. Savaş düzeyi, bunu yapamadığımız için zaten buradadır. Yakılıp yıkılma da biraz ondan kaynaklanıyor. Hala eylemlerin tekrara düşmesi, zafer getirmemesi biraz da oradan

Demokratik halk ordulaşmasından tutalım, her çalışmanın kendisini öz savunmaya dayalı örgütlemesi esastır

Kürdistan'da herkes öz savunmacıdır

kaynaklanıyor. Bu, aşağı, çalışmalara doğru çekilirse daha da sorunlarımız vardır. Siyasi, toplumsal alanlarda öz savunma ihtiyacının görülmemesi, kadronun çok erkendüşman eline düşmesi, her türlü açığı vermesi durumları mevcut. Örneğin bir telefon konuşması öz savunma bilincinin olmasındandır, had safhada bir 'düşmansızlık' bilincindedir. Açık tartışma, açık konuşma, büyük şehirlerde gidip bürolarda toplantılar yapma; tüm bunlar "gel beni yakala, biraz cezaevinde kalacağım" demek gibi bir şeydir.

Önderliğinyanındakalanbirarkadaş mektubunda, cezaevinde Önderliğin bir şey söylemek üzere eğilip fısıldadığını söylüyor. Yani yapabileceği o kadardır ama vardır yine de. Kısacası, öz savunma alanının yeterince örgütlenmediği ve konfederalizmi öz savunma boyutunda ele almadığımız söylenilebilir. Kuruluşunun çoğu zaman geciktiği, zaferlerimizin parçalı olduğu, genişlemelerimizin zamana yayıldığı, kazanımlarımızın yetersiz kaldığı görülüyor. Önderlik belediyelerin özerkliği üzerinden Kürdistan halkının bir demokratik siyasal bedenleşmeye gitmesini istedi, yapamadık. Oldukça geniş bir alandı bu, AB'de bile yapılmıştı. Biz savaşıyor, halkı da ayakta olan bir güç olarak oradan demokratik özerkliği zorlayacaktık. Kürdistan ulusu birden demokratik yönetime kavuşmayacaktı, bazı tercihler yapmak zorundaydık. Bunun için, Önderlik belediyeleri önermişti. Demokratik özerklik, var olan mevcut yapıların devamıyla oldu. Hala Kürdistan'da demokratik özerkliğin dar anlamda siyasal, geniş anlamda ulusal bazda oturup işlediğini söyleyemeyiz. Girişler yapmış, toplumun 9 alanında demokratik özerkleşmesine geçmiştiz. Bu olumludur, ama sorunları da vardır. Daha yol almamız gereken alanlar var. 'Demokratik Uluslaşma', demokratik konfederalizmin, ahlaki-politik toplumun ulus biçimine söyleniyor. Kendi başına değildir, diğer bütün karakterleriyle bağlıdır. Bu anlamda farklılıkların demokratik yönetimine dayanan uluslaşma biçimidir. Önce zihniyet-kültür üzerinden bir yakınlaşma yaşanmıştır ki Kürdistan'da bu önemli oranda gerçekleşmiştir. ★

EKO-ENDÜSTRİYEL TOPLUM

Demokratik modernitenin ikinci boyutu, ekolojik toplum boyutudur. Önderlik birinci ilke olarak, isminden de anlaşılacağı gibi ekolojik bir ekonomi tarifi yapar. Bu iki anlamı içerir. Birincisi; ekonomi, içinde yaşadığı toplumsallığın çevre şartlarına zarar vermemelidir. Hava kirliliğinden doğal kaynakların rastgele tüketilmesine, su kirliliğinden yer altı kaynaklarının zararlı kullanımına kadar geniş bir ekonomik faaliyet alanının ekolojik duyarlılığını içerir. İkinci içsel ilkeyse, sınıflaşmanın, tabakalaşmanın, hiyerarşinin doğurulmaması gerektiğini söyler. Ekonominin, toplumsal ekolojiye de uygun olması gerekir. Ekolojik ekonomi bu bağlamda geniş anlaşılmalıdır.

Gizli bir ahlaki-politik toplum ekonomisi var, halk bir şekilde yaşıyor, ama bunun sistemli bir hali söz konusu değildir

Tabii ikisi de bir program ister. Önderlik bazı konuları belirtir, bazı alanlarınsa biz uygulayıcılar tarafından pratikleştirilmesi gerekir. Kürdistan'da barajların kabul edilemeyeceğini söyler. Çok büyük bir tekel endüstrisinin sömürüsüne açılmayacağını, bazı iş çevrelerine koşullu ve ilkeli olarak açılabileceğini belirtir. Madenler şu an Kürdistan'da had safhada geliştirilmek isteniyor. Dikkat edilmesi gerekir. Bunların bir kısmı şu anda öz savunma güçlerinin bile hedefleri arasındadır. Ekolojik ekonomiye dâhil olmayan, tekel ekonomisine giren alanlar hedef düzeyinde bile ele alınır. Diğer yandan da inşa sürecinde yaptığımız sanayi çalışmaları, ticaret, tarım ekolojik ekonomi ilkelerine uygun olmalıdır. Her yerde çıkmış bizde de çıkacak olan iki sorunla karşı karşıya kalacağız. Toplum fakirdir, o nedenle ne üretirsek buna göre olmalıdır. Üretim kolaydır, üretimin ekolojiyi bozan kısmının aşılması ise ek masraf ister.

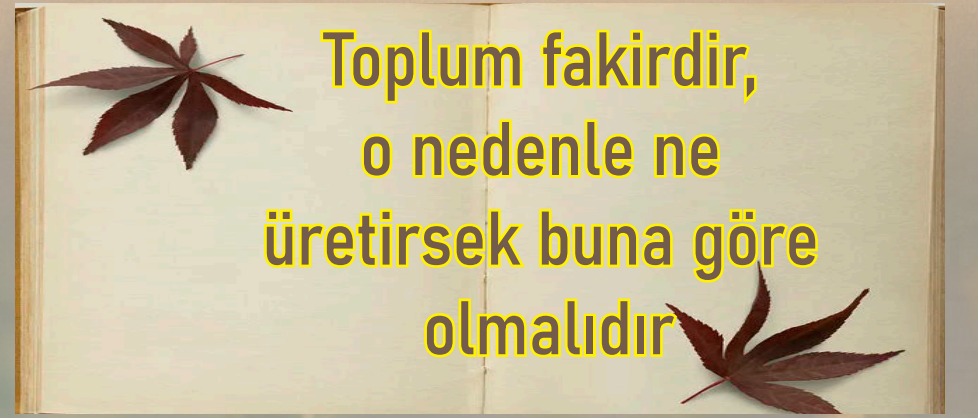

Bu da maliyet arttırırve alım gücü olmayan fakir bir toplum için sorunlara yol açar. Ekonominin, özellikle sanayinin, ekolojiye zarar vermemesi için ek bir masraf gerekir. Zengin toplumlar ve kapitalizm kendi karından feragat etmemek için buna taraf değildir. Onun için de ekolojik tedbirleri almamaktadır. Şu ikilem bizde de çıkacak, “halk fakirdir, doğaya verilecek zarara rağmen onların üretimi yapılmalıdır” denilecektir. İlkesel bakımdan dikkatli hareket edilmesi gereken bir konudur. Halk fakir olabilir, ama ekolojisi bozulan bir halka yarın hiçbir şey kalmayacaktır zaten. İşte bu çelişkiden dolayı ekolojik üretim yapılmayacaktır ve çok makul bir gerekçesi vardır; halk için! Küçük üret, orta ölçekli üret, büyük üreteceksen dikkatli üret, ama ekolojiye uygun olsun! Aslında amaç biraz daha farklı olacak, büyük ihtimalle gruplaşmalar yaşanacaktır. O gruplaşmalarsa çok örtük olarak artı değer sızdıracaklar. Yine büyük ihtimalle halk çıkarı öne çıkarılacak ve bu suretle ekolojiye duyarlı olmayan sanayi meşru gösterilecektir. Bu hemen hemen her devrimde olmuştur. O nedenle bu ilke, bizde öyle rastgele kullanılan bir ilke değildir. Ticaret, orta ölçekli sanayi, veya diğer tarımsal üretim ve bütün üretimler toplumsal ekoloji ilkesine uygun olmalıdır. Özel bir sınıflaşma üretmemelidir. Var olan zenginler sınırlandırılabilir, yeni zenginlerin üretilmemesine, toplumsal zenginliğin meclisler üzeri öne çıkmasına dikkat edilebilir. Yaptığımız üretim ek bir tabakalaşma yaratıyorsa buna dikkat etmeliyiz. Ya da bu üretim yalnızca bazı ailelerin eline geçmemelidir. Veyahut üstteki yönetim kesinlikle biriktirmemelidir. Hiyerarşi ve katmanlaşma ekonomiye dayalı olarak içte öyle üretilir. Artık toplumla yüz yüzeyiz. Bizim içimizde küçük birimlerde bile hafif ayrışmalar başlıyorsa, herhalde halk adına ya da halkla birlikte yapılan ekonomik üretim çalışmalarında kesinlikle katmanlaşmaya yakın, hiyerarşi oluşturan durumlar gelişecektir. “Para elimdedir biraz daha harcayayım, o araba yetmiyor bir model üstünü alalım, karar meclisten geçme-se de olur” diyerek başlayan bu yaklaşımlar, “bu işle biraz daha farklı uğraşanlar var, bürokratik ekonomizm var, onlar biraz daha yapabilirler...” demeye

kadar varabilirler.

Önderlik ikinci ilke olarak temel ekonomik ihtiyaç alanına inilmesini söyler. Eko-

lojik ekonominin toplumsal boyutta gerçek alanına döndüğünü vurgular. Ekonomi yeme, içme, üretme ve birlikte tüketme çerçevesinde bilinçli olarak ele alınmaya başlanmalı. Gözümüz şimdiden tekellerin faydalı toplu üretimlerine kaymamalıdır. Karmaşık ekonomi ilkeleri benimseyip geliştirmemeliyiz, onları ekonomiden saymamalıyız. Ekonomik alanı sadeleştirmeliyiz. Kürdistan’ın birleşik ekonomik yönetiminin hangi alanda gerçekten neye ihtiyacı var? Ne fazladır da üretilmesinin bir anlamı yoktur? Bunların tespitiyle ekonomi geliştirilmelidir. Doğal ekonomiyi tartışıyoruz. “İhtiyaç yoktur, ama şu fabrikayı kuralım” denilirse, halkın parası boş yere harcanmış olunur. Ekonomi birbirini nasıl tamamlar? Bir yerdeki ürün diğer yerde nasıl pazara sunulabilir?

Bir köyde, bir şehirde ne lazım? Ağırlık verilecek olan nedir? Doğalında ne işliyor? Eksik olan nedir? En yakın çevreyle ne takas edilebilir? Ne piyasaya sunulabilir? Bunların planlı yapılması lazımdır. Biz şu an rastgele yapıyoruz ve aslında genel bir ekonomi planlamamız yoktur. Gizli bir ahlaki-politik toplum ekonomisi var, halk bir şekilde yaşıyor, ama bunun sistemli bir hali söz konusu değildir. Kısacası, arıcılık yapan yapıyor. Devletle çok bir bağı yok. Koçer, peynirini üretip indiriyor satıyor,

oradan kazandığıyla başka bir ihtiyacını gideriyor. Ekolojik ekonominin nüveleri hemen hemen mevcuttur. Şehirler hariç çok ciddi bir sanayi söz konusu değildir. Şehirlerdeki sanayi de büyük ihtimalle Kürtlerin elinde değil.

Üçüncü ilkede Önderlik kullanım değerinin esas olduğunu söylüyor. Ama özellikle başlangıçta karma ekonomilerin de ihtiyaç oranında değişim değeri olur. İkisinde de ölçü yine ekolojidir. Önderlik paradigmasına uygun olarak uzun süren ara dönemler olacaktır. Bu temelde karma ekonomi büyük ihtimalle olacaktır. Hiç kar üretmeyeceğimizi, değişim değerine hiç girmeyeceğimizi, mevcut ekonomik alana bulaşmayıp bunu ilk

anda sıfırlayacağımızı diyemeyiz. Bunda hemen hemen hemfikiriz. Önderliğin söylediği rasyonel bir geçiş sürecidir. Ne hayalidir, ne de ilkelerinden vazgeçer. Sonuç olarak, değişim değeri bile bizim ekonomik alanımızda kapitalist işleyemez, ekolojik ilkeye sadık kalmak zorundadır. Bu, törpülenmiş bir değişim değeridir. Bazı tekeller ilk anda yıkılmayabilir, bazı sanayiler büyük olabilir. Fakat sonuçta bunların bile başlangıçtan itibaren ekolojik ilkeye uygun olması gerekir. Önderlik kullanım değerine bir örnek olarak armağan değerinden bahseder. Bunun yaygın işletimi nasıl olacak? Değişim değeri nasıl devreden çıkarılacak? Para Kürdistan'da nasıl azaltılabilir? Bütün ülkeyi karşılıklı armağan veren bir hale getirebilir miyiz? Bunlar hangi mekanizmalarla olacak? Ahlak olarak bazı ilkeleri geliştireceğiz. Zaten küçük çaplı işliyor da. Toplumda bir kültürdür; ama bu, piyasalaşamaz. Piyasa burada kötü anlamda kullanılmıyor. Armağan ekonomisinin ülke sathında kullanılması için hangi mekanizmalar gerekir? Neden ihale sistemi toplumsal meclislerden geçirilmiyor? Neden belediyeler taşeronluğu kaldıramıyor? Taşeronluk kaldığı sürece istenildiği kadar kullanım değerinden bahsedilsin. Orta ölçekli sanayi ve ticaret, ahlaki-politik toplumun meclislerinde değillerdir. Hala devlet tarafından belirlenmektedirler

Kürdistan'da peynirin fiyatını da, yaylacıların çıkacağı ihale sistemini de devlet bu kesimler üzerinden belirliyor.

Acaba geçmiş küçük toplulukların sıkça yaptığı takas pazarları gerçekleştirilemez mi? Kürdistan'da döner sermaye geliştirilemez mi? Kar getiren değer ve değişim değerine dayalı metalaşmayı azaltmamız, kullanım değerini çoğaltmamız lazım. İhtiyaca göre üretim bunu yaratabilir. Diğer bir madde olarak Önderlik eko-endüstrinin esas olduğunu söyler.

Kar amacı güdülmez. Endüstrinin kar üretmeyen seviyesi yönünde tedbirin alınması, tekel sanayii için söylenmiştir. Ulus-devleti, kapitalistleri besleyen kar amaçlı sanayiye 'endüstriyalizm' diyoruz. Bunun böylece denetime alınması gerekir. Kürdistan'ın bu konuda, büyük şehirleri hariç, avantajlı bir yanı vardır. Bingöl, Ağrı, Ardahan, Dersim gibi yerlerde çok çok yüksek bir endüstri yoktur. Dersim'de hemen hemen hiç fabrika yok! Batman, Antep, Adıyaman'da, Maraş'ın

Kürdistan kısmında biraz, Erzurum'da ciddi endüstrileşmeler olsa da genel olarak avantajlar daha çoktur. Tekellerle değişik boğuşuruz. Devletle boğuşuruz. Ama siyasal yönetim dâhil, ahlaki-politik toplum bir statüye kavuşursa kanunlarını

dayatabilirsin. Kürdistan ona hala çok açıktır. Bir mücadele içerir, ama büyük avantajlara sahiptir.

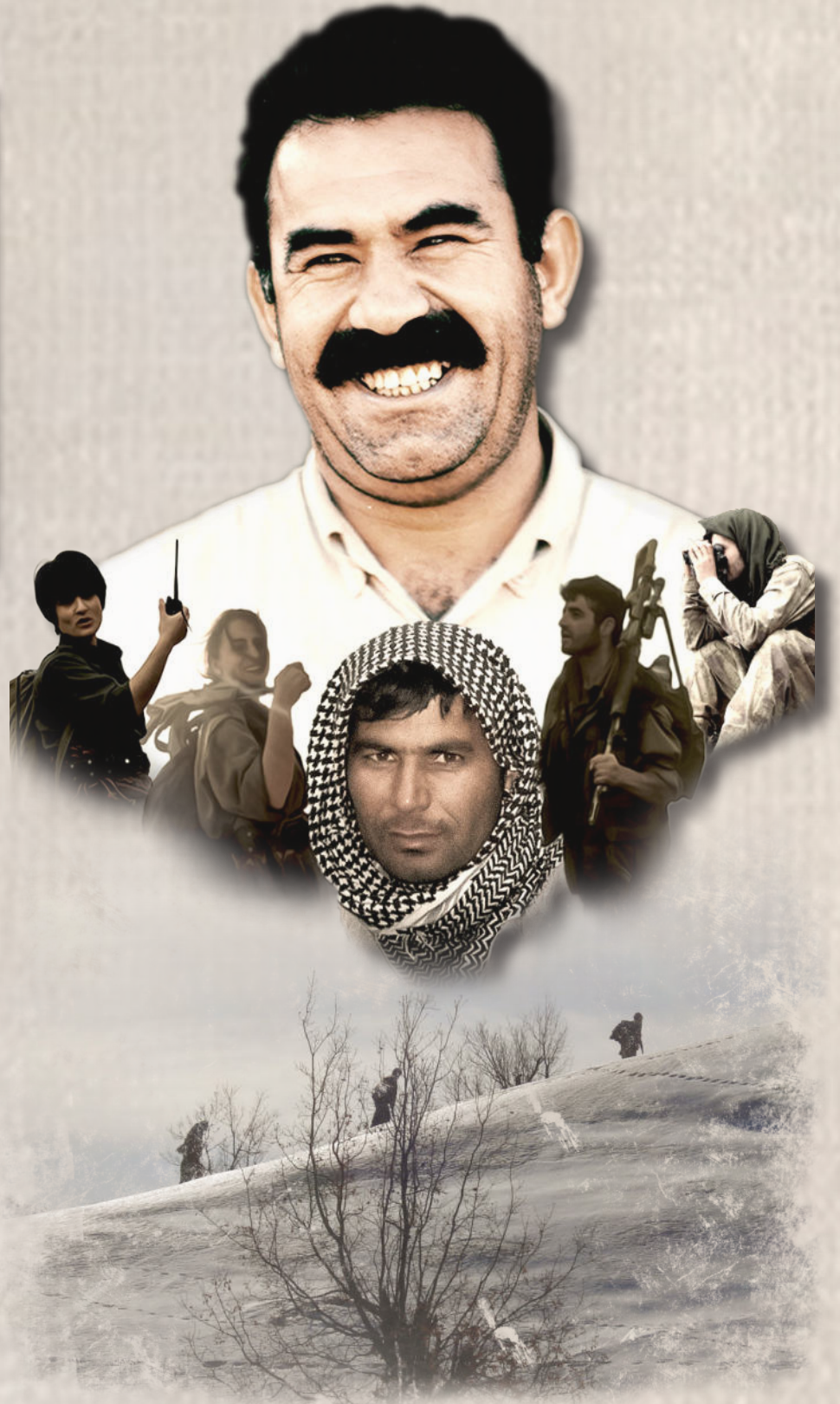

İÇ VE DIŞ TASFIYECİLİĞE KARŞI 1 HAZİRAN HAMLESİ VE CANLI KALKAN EYLEMİNDE GENCLİĞİN ROLÜ

Hakikate erme telaşında olan tüm soylu güzellikler Önder Apo'nun etrafında kenetlenerek tarihe ve topluma cevap olacak nitelikte bir duruşun sahibi olmuşlardır. Kuşkusuz bu duruş söylem ve eylemin bir olma halinde anlamın ve hissin yarattığı insana erişmiş ve amaç edilen ile bütünleşme sağlamıştır.

Tarih iki karanlık arasında inceden sızan bir kıvılcım misali dualistik rolünü oynarken ilkin kendine mal edeceklerini kayda geçirir ve öldüreceklerinin gözlerini kör eder. Bir taraftan karanlık dehlizlerde devinim geçirenler, diğer taraftan karartılmış yürek ve beyinlere ışık tutup, yaşamı aydınlatmak isteyenler, tarihin kaotik süreçlerinde sahne almışlardır. Ancak tarih, akım olarak aydınlık ve karanlık çatışmasını sosyalizm ve faşizm çatışması olarak karşımıza çıkarmaktadır. Bu minvalde dilsizleştirilen, körleştirilen ve sağırlandırılan bir halkın tüm yaşamsal organlarına yeniden kavuşma olanağını yaratan ve koşullarını oluşturan Önder Apo halkın tüm gözeneklerine sirayet eden bir ışık misali etrafını aydınlatmıştır. Böylece tarihin aydınlık yüzü, canlı bir organizma şeklinde ilerleyen özgürlük enerjisi ile toplumun ahlaki politik nüvelerini dürterek özünden saptırılmış sosyalizmi, öz doğasına kavuşturma mücadelesini Önder Apo şahsında gerçekleştirmiş ve kayda almıştır. Bu anlam da kapitalist modernist sistemin tüm çılgınlıklarına karşı demokratik özgür bir yaşamın özgür kadın kimliğiyle ve ekolojik doğanın farkına varan insanıyla bir olan ve bütünleşen toplumsal paradigma gerçek

liği, Demokratik Sosyalizm kimliğiyle Önder APO da somutluk kazanmıştır. Bu bağlamda kendini sonul sistem olarak meşrulaştırmak isteyen kapitalist modernite güçlerinin toplumsal yaşamı çürüten çarkının dişlileri, Demokratik Toplum paradigmasıyla bozulmuş ve eskisi gibi kendini rezerv edemez hale gelmiştir.

"Ey yaşam ya seni özgür yaşayacağım, yada hiç yaşanmamış sayacağım" diye belirten Önder Apo, Demokratik Sosyalizm düsturuyla, klasik reel sosyalist anlayışları aşarak güçlü devlet ve iktidar çözümlemesiyle hakikat avcısı olduğunu ve avının kapitalizm olduğunu belirtmiştir. Medeniyetin ve barbarlığın kardeş olduğu andan itibaren modern sömürünün kapitalist sistem eliyle bireye ve topluma yedirilişi ve devletin zor aygıtıyla homojen toplum yaratma girişimi özelde Kürdistan da yarım asırdır istenilen sonucu alamamıştır. Bu minvalde kapitalist-modernist sistemin her türden sahabilğine soyunan emperyalist soykırımcı faşist yapılanmalar, ulus devletçi zihniyetin diktatöryasında toplum mühendisliğini ger-

çekleştiren, önünde tehdit olarak PKK ve Önder APO'yu görmüşlerdir. Bu sebeple sistemi ayakta tutabilmek için tüm uluslararası güçler kendi aralarındaki sınıfsal, ideolojik ve inançsal sorunlardan tutalım kültürel, ekonomik, ve tarihi kavgalara kadar yaşanan sorunları bir tarafa bırakarak kendi sistemleri için sakıncalı olarak gördüğü, Önder APO'yu tasfiye etme üzerinden bir anlaşmaya varmışlardır. Bu anlamda Önder APO'nun gücü devletler arası yaşanan düşmanlıkları ve savaşları da sonlandırmış oluyor. Zira uluslararası güçler adeta kendi varlıklarını Önder APO'nun ve PKK'nin tasfiyesi üzerinden izah edecek ölçekte, sahtekarca ve haince bir komploya yönelerek çürümüş ve kokuşmuş plan ve projelerini hayata geçirmek istemişlerdi. Bilindiği gibi uluslararası güçler, yanı sıra bölgesel güçler ve işbirlikçi hain kesimler ucuz bir yaşam ve cüce bir kişilik uğruna ihanet çizgisinde kendilerini meşrulaştırarak, adına Büyük Gladio denilen komplo ile amaçlarına hasıl olacaklarını hesapladılar. Ancak Büyük Gladio komplosu, Önder APO'nun duruşu ve direnişi karşısında sonuç alamamış ve aynı zaman da PKK'nin önderlik çizgisinde yenilenerek atılım gerçekleştirmesi içte ve dışta komployu başarısız kılmıştır.

Gelinen aşama da 9 Ekim 1998 de başlayan uluslararası komploda başat hegemonik güce sahip olan ABD, Büyük Ortadoğu ve Yeşil Kuşak projeleriyle AB, İngiltere, İtalya, Rusya, Yunanistan, İsrail, Türkiye ve KDP-YNK gibi kesimlerin yer aldığı lanetli sürecin ayak seslerini işiten başta kadınlar ve gençler olmak üzere Avrupa da ve zindanlar da olan yoldaşlar Önder APO'nun etrafında kenetlendiler. Başta Halit ORAL arkadaş olmak üzere TC. zindanlarında ve dünyanın birçok yerinde "Güneşimizi Karartamazsınız" eylemleriyle komployu lanetleyip önderliği sahiplenme ve ona katılma adına bedenlerini ateşten kalkan yapan, değerli yoldaşlar fedai eylemlerle tarihin akışını değiştirmişlerdir. Bu manada Önder APO'nun ışığıyla aydınlanan Yüce şehidimiz Sema yoldaş "Nasıl ki gök yüzünde iki tane Güneş yoksa yeryüzünde de Önder Apo dışında güneş yoktur" diyerek bir ışık hüzmesi gibi güneşin etrafında kenetlenmiştir. Özellikle uluslararası komplo başta kadınlar ve gençler olmak üzere halkında geliştirdiği çeşitli eylemliliklerle komployu lanetlemiş ve Önderliğini her

koşul ve şart altında sahiplenmiştir.

Uluslararası komplocu güçler Önder APO şahsında PKK'yi tasfiye edeceğini hesaplar-ken büyük ve anlamlı bir direnişin görkemi karşısında hesaplarını gözden geçirmeye ihtiyaç duydular. Zira "Güneşimizi Karartamazsınız" eylemi içerisinde yer alan yoldaşlar büyük aşk bağlılık ve fedai tarza sahip özgür bir bilinçle eylem ve söylemi bir arada yürüterek komploculara tarihi cevabı vermiştir. Komplocu güçlerin amacı başı alıp bedeni dağıtmaktı ki buda gösteriyor ki Önderlik ve PKK gerçekliğini tam anlayamamış ve kavrayamamışlardı. Oysa Önderlik; benim yarattığım, oluşturduğum ve tanıdığım PKK yenilmezdir derken; PKK'yi ayrı ele almak, Önderliği ayrı ele almak komplocular açısından yanılgıların başatı olmuştur. Gelinen aşama da komplocu güçler Önder APO üzerinden bir sonuca varamayınca bu defa PKK'yi tasfiye etmenin yol ve yöntemlerine yönelmeleri kaçınılmaz oldu. Zira ağacın kurdu, ağaçtan gelir deyimi ile iç tasfiyecilik yoluyla PKK'yi çökertmek, kendileri açısından bir ihtimal olmanın ötesine geçmişti.

Bu bağlam da Büyük Gladio komplosu başarıya ulaşsın diye bir takım güçlere roller dağıtıldı. Özellikle TC özel savaş sistemini yeniden dizayn ederek yeşil maskeli AKP iktidarını devreye soktu. KDP ve YNK de bu dizayn doğrultusunda yeniden rol aldı. Gerillayı tasfiye etmeleri için gerekli imkanlar sağlandı. Özellikle, YNK 2001 de PKK'ye karşı savaşa girişmesini uluslararası komplo dışında izah edilemez. Önderlik tasfiye edilemeyince PKK üzerinden halkı ve Önderliği tasfiye edip Ortadoğu'ya yeniden dizayn verme planları bu defa bölgesel işbirlikçi ajan unsurlara verilen vaatler üzerinden yürüdü. Bu süreci Önder APO savunmalarında özetçe "Küresel kapitalist hegemonyanın kültürel soykırımcı ulus devletlere BOP kapsamında dayattığı çözüm iki yönlü geliştirilmeye çalışılmaktadır. Birinci yön, Erbil merkezli Kürt federe ulus devlet oluşumudur ve uzun vadedeli ulus devletçi çözümün ilk adımı olarak hayata geçirilmektedir. İkinci yön, Diyarbakır merkezli 'bireysel ve kültürel haklar' temelli Kürt sorunu çözümüdür. AB ve ABD'nin özellikle AKP hükümeti yoluyla, hayata geçirmeye çalıştığı bu yol, dolaylı veya direkt olarak Erbil Federe Kürt devletiyle bütünlük içinde yürütölmeye çalışılmaktadır. PKK'den ve KCK somutunda demokratik siyaset çö-

zümünden kurtulma ve onları tasfiye etmenin karşılığı olarak, kültürel soykırımcı ulus devletlere bu iki yönlü çıkış yolunu dayatmaktadır” şeklinde belirtiyordu.

Tabi bunların dışında birde içteki yetersizliklerden kaynaklanan, Önderlikle doğru temelde bir yoldaşlık geliştiremeyen PKK yönetim, kadro ve militanlarının yaşadığı sorunlar vardı. Önderliğin “Yetersiz Yoldaşlık ve Sahte Dostlar” diye ifade ettiği de bu uluslararası komplo sürecinin gelişmesine zemin sunan bir de böyle bir boyutu vardır. Tarih 2002 yi gösterdiğinde bu defa Önderliğin esareti fırsat bilinip, parti içerisinde kendi ölçülerini dayatan sosyal reform anlayışıyla hareket eden, PKK ölçülerini gerileten ve yaratılan değer yargılarını hiçe sayan yaklaşım ve anlayışlar, kaynağını komplocu güçlerden ve onun devamı niteliğinde olan tasfiyecilikten aldığını söylemek yerinde olacaktır. İçteki tasfiyecilik komplo sürecinde kendini daha belirgin yaparak PKK'yi ele geçirmek için çabalarken Önder Apo'nun 2003 te” Bir Halkı Savunmak” adlı manifestosu amiyane deyimle partinin yeniden yapılanması için can simidi oldu. PKK'nin yeniden yapılanmasıyla içteki tasfiyeci eğilim ve ihanete karşı radikal bir ideolojik-örgütsel mücadele geliştirmenin temelleri atılmıştı. Böylece yeniden PKK inşasıyla 1 Haziran 2004 Hamlesi somutluk kazandığı gibi, Devrimci Halk Savaşı Stratejisine de somutluk kazandırdı. Özellikle 1 Haziran Hamlesi, tasfiyeciliğe geçit vermediği gibi PKK'yi sistemiçileştirme, devrimci yaşam ve ölçülerden uzaklaştırma ve farklı eğilimlere sokma gibi tasfiyeci anlayışların tasfiyesini gerçekleştirmekte, yeniden inşanın görevi ve sorumluluğu olmuştur. Bu bağlam da gençliğin yeni paradigmayı sahiplenme ve tasfiyeciliğe karşı **Canlı Kalkan Eylemini** öncülüğünü üstlenmesi tarihi bir görev ve sorumluluk olmuştur. Tıpkı 9 Ekim komplosunda "Güneşimizi Karartamazsınız" eylemlerinde yer alan yoldaşların amaç birlikteliğini bu defa gençlik hareketi adeta devralarak tasfiyeciliğe karşı gerillaya akın akın katılımların öncülüğünü üstlenmiştir. O dönemde YCK'nin öncü kadrolarından Sinan Dersim, Armanc Kerboran, Baz Mordem ve Jiyan yoldaşlar öncülük ederek tarihi misyonunu yerine getirmişlerdir. Özellikle canlı kalkan eylemleriyle devrimci demokratik mücadeleyi ve Önder APO' nun yeni paradigmasının sahip-

lenişini gerillaya güçlü katılımlarla gerçekleştiren gençlik hareketi, tasfiyeciliğe karşı yeni bir mücadele ruhunun gelişmesine de öncülük etti. Bu devrimci mücadele ruhunun öncü kadroları olan Senar, Mahir, Baran, Demhat, Nujiyan, Çiyager, Botan yoldaşlar öncülüğünde onlarca gençlik üyeleri partiye halka ve Önderliğe karşı sorumluluklarını yerine getirmiştir.

Son tahlilde Önder APO'nun 27 Şubat 2025 tarihinde kamuoyuna yansıyan “Barış ve Demokratik Toplum” çağrısı milyonların özgürlük umuduna yeniden su serpmiş olup, 21. Yüzyılın Manifestosu niteliğindedir. Önder APO şahsında gerçekleşen demokrasi, özgürlük ve sosyalizmin evrensel olarak doğru anlamına kavuştuğudur. Esas olarak da Büyük Gladyo Komplusuna karşı zaferin Önder APO nun geliştirdiği inisiyatifle kazanıldığını şimdiden belirtmek gerekir.

Uluslararası Komplo süreci ve 1 Haziran Devrimci Hamlesine damgasını vuran Gençlik ve Kadın hareketi hiç kuşku yok ki! Devrimci Halk Savaşı Stratejisinin geliştirilmeye başladığı süreçten bu yana tarihsel rolünü oynamıştır. Bundan sonrada oynayacaktır. Bu da Rukenlerin, Saraların, Rojhatların, Erdalların, Asya Ali ve Rojger Hêlînlerin fedai çizgisi ve Tünel Savaşlarında mücadeleyi geliştiren ruhun, dağda, ovada ve şehirde geliştirilen gerilla yaşamının ve duruşunun her alanında hâkim kılınması ile başarıya ulaşacaktır... ★

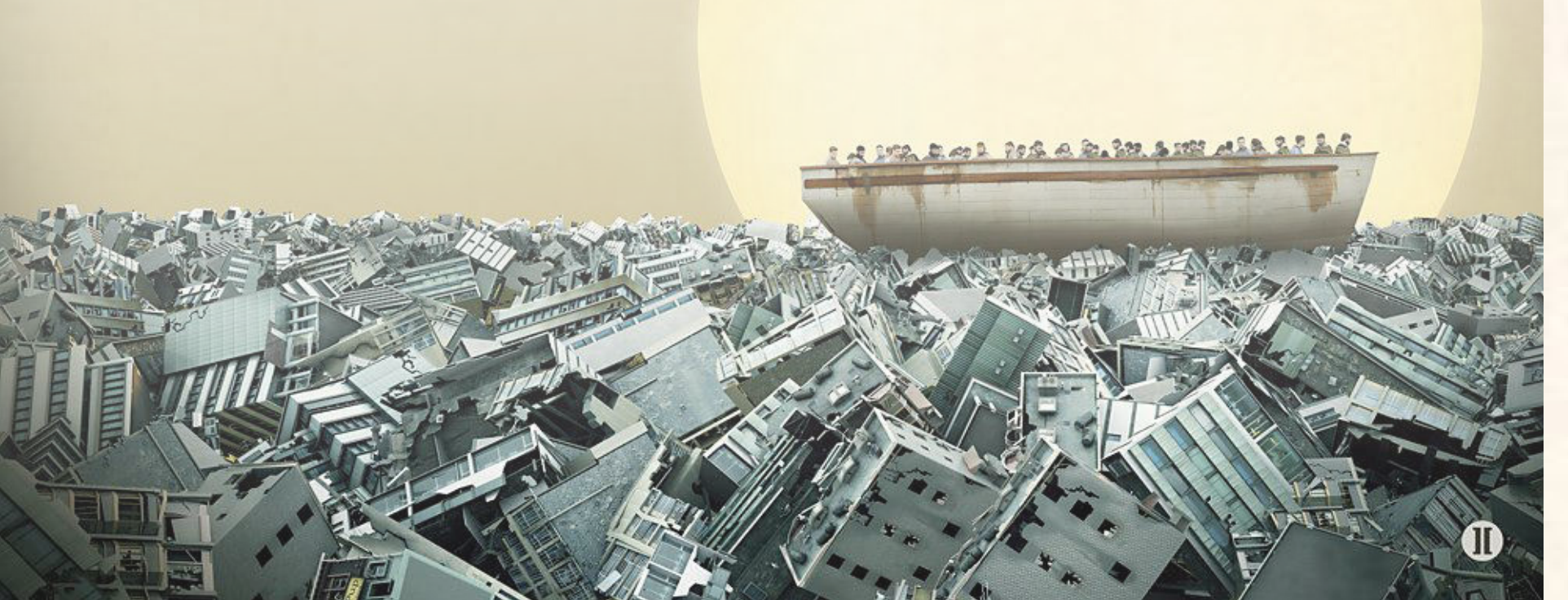
Gelişen Bilim Özle İlgilenmiyor, Yapaylık ve Sanallık Geliştiriyor *Bölüm-1*

Neden ve nasıl var olduk? Nereden geldik ve nereye gidiyoruz? Yaşam nasıl var oldu? Tüm canlılar nereden geldi? Öncesi neydi? Sonrası ne olacak? İlk oluşumumuzdan günümüze kadar başımızı ağrıtan temel sorulara mitolojiden dinlere, dinlerden felsefeye, felsefeden bilime tüm düşünme ve hissetme yeteneklerimizle cevap olmaya çalışmışız. İlginç olan, cevaba yaklaştığımızı düşündükçe uzaklaşmış olmamızdır. İçinde yaşadığımız çağ, bilim ve teknoloji çağıdır. Neredeyse dünyada keşfedilmeyen bir yer kalmayınca uzaya el attık, dünyada yaşamın sırrına eremeyince Karadeliklerin gücüne kafamızı taktık. Kendimize bir şeyleri yakıştıramadıkça başkalarının yaşamına, başka diyarların yaşamına göz diktik. Öyle bir aşamaya geldik ki yerin altını da üstünü de bilimsel deneklere dönüştürdük. Her şeyi bilebileceğimizi, bilmenin de ötesinde işimize yarayacak her şeye el uzatma tekniği ve aklına kavuştuk. Çok gelişkin bir çağda yaşadığımız neredeyse tüm herkesin ortak kanatıdır. Tüm bu gelişmişliğimizle yaşam daha yaşanılır hale geldi mi acaba? Açlık, hastalık, savaş, işsizlik, bunalım, depresyon, moral-sizlik ve listenin daha da uzayıp gidebileceği 'gelişmişliğimizin' sonucu olarak kocaman bir listeye sahibiz. Bu listemiz büyüdükçe dünyanın her yerinde kadına karşı şiddetin de bilançosu ağırlaşıyor, aşırı gelişmişliğimizin mutsuzluğu ile intiharlar yaygınlaşı-

yor, uyduruk gerekçeler ile savaş daha da çirkinleşiyor. Peki, insan olarak yaşamımızın bu hale gelmesine nasıl izin verdik? Neye göre gelişmişliğin ve ilkelliğin ölçütünü belirledik?

İlk insanlar, klasik bilimlerin ilkel veya barbar olarak tanımladığı ilk insanlar, yani atalarımız, daha doğrusu analarımız yaşamı kutsal saymışlar. Doğayı kendileri gibi canlı ve ruhu olan bir varlık olarak görmüşler. Her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğunu, birini bozarsan diğerini de bozacağını o 'ilkel' halleri ile keşfetmişler. Her oluşumu anlamlı bulmuşlar ve hiçbir varlığın ruhunu incitmek gerektiğine inanmışlar. Ruh, canı, aklı ve hissiyatı olan doğayı kendilerini doğuran ana olarak kabul etmişler. Elbette! o dönemin toplumunda da sorunlar varmış ama bizimki gibi kendi ellerimizle inşa ettiğimiz türden değil, daha çok beslenme ve barınma sorunları. Bu sorunlar karşısında ise yaşamın özünü ifade eden birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için felsefesiyle birbirine tutunmuşlar. İhtiyaçtan fazlasının belki de haram olduğu bir çağdan bahsediyoruz. Ve adını 'ilkel' koyuyoruz.

Bir de gelişmiş çağımızın yaşam anlayış ve yorumuna bakalım. Evrendeki tüm çeşitliliğe baktığımızda olağanüstü doğal dengeyi zıtların birbirini tüketmesi olarak yorumlamışız. Oysa tüm bu çeşitlilikler birbirini yok etmenin değil, ancak üretmenin diyalektiği

olabilir. Bu muazzam denge içerisinde tek tüketicinin ve yok edicinin insan olduğunu görüyoruz. Öyle ki adeta zekasıyla cenneti de cehennemi de inşa edebilecek bir varlık. Oluşumun kendisi çeşitlenerek çoğalmak, varlığını farklılaşarak görünür kılmak istemektedir. İnsan olgusundaki farklılaşma eylemi ise iyilik-kötülük, çirkin-güzel, doğru-yanlış üzerinden şekillenmektedir. İlk insanların canlı gördüğü doğa, vahşi-acımasız olmuş, tek canlılık insana mal edilmiş, ortaklık yerine benlik açığa çıkmış, büyük kötülük olarak gördüğü ihtiyaç fazlası bugün yaşamın asıl gayesi haline gelmiştir. Şimdi hangisine iyi veya kötü diyeceğiz? Nasıl oldu da YAŞAMIN ANLAMINI NE KADAR ÇOK MÜLKÜN OLDUĞU ile şekillenmektedir? Bu öyle köklü bir yaşam felsefesi oldu ki adalet dağıtan kurumların girişinde bile ADALET MÜLKÜN TEMELİDİR yazılır. Yani mülkün olduğu kadar adaletle kavuşmak! Daha açık bir dille yoksula, mülksüze adalette yoktur. Gururla övüne övüne sahip çıkarız tüm bu ihtiyaç fazlası mülkleştirilmeye. Doğa insanların, insanlık da birbirinin mülkü oldukça köklerimizden koptuk, köklerimizden savruldukça da kendimizi gelişkin insanlar olarak gördük. Hayatın anlamı birileri için çalışacak, para kazanılacak, para mülke dönüşecek, 'ne kadar çok mülkleştirme o kadar çok yaşam'a indirgenmiştir. Dikkatimi çeken bir sokak röportajında halka ekonomik sorun sorulmuş, herkes 'devletimiz, büyüklelerimiz bir çözüm bulsun' diyordu. Bazıları ise 'umudum yok, kimse bu sorunu çözemez' diyordu. İlginç olan, bu kadar zeki bir varlığın çözümü kendisini özel politikalarla yoksullaştıranlarda aramasıydı. Yani o kadar çok başkalarına çalışılmış ki, sorunun çözümünü toplumsal iradede aramayı akıl bile etmiyor. O kadar çok 'ben' olunmuş ki, çözüm için 'biz' akla gelmiyor. Röportajı dinlerken aklıma toplumsal sorunları kim çözer sorusu takıldı. Elbette devlet büyükleri çözecek, biz ne yapacağız? Biz de devletimiz daha çok büyüsün diye çalışacağız. Devlet büyüdükçe biz küçüleceğiz. Kendi ihtiyaçlarımıza cevap olmaktan yoksun, çocuklarımıza, gençlerimize moralden yoksun sadece çok çalışmayı öğreteceğiz. Ne kadar çok çalışırsa o kadar zengin olacak. Zengin olabilmek için ayağı toprağa değil bir diğerinin sırtına basacak.

Doğanın bin yıllarca onu koruduğunu ve beslediğini bilmeyecek, bilse bile önemsemeyecek çünkü zenginliğin, mülkleşmenin oradan gelmediğini bilecek. Kendini farklılaşarak zenginleştiren, yenileyen yaşamın farkında olmayacak ama uzayda yaşamın olup olmadığını merak edecek! Farz edelim ki uzayda yaşam var, uzaylılar da var; ne yapalım, onlara savaş mı açalım, yoksa uzaya fetih savaşları mı açalım? Burada, yani dünyada birbirimizi yediğimiz yetmemiş gibi gidip orayı da mı yemeye başlayalım? Dünyada milletler arası verdiğimiz savaş yetmedi, şimdi de uzaylılar ve insanlar arasında bir savaşa mı başlayalım? Bu kadar gelişmiş olduğumuzla mı gurur duyalım? Teknolojik olarak geliştik de insan olarak geriliyorsak, ahlak ve moralden uzaklaşıyorsak, birbirimizin ihtiyaçlarına cevap olamıyorsak, mutluluğu Kaf dağının arkasında arıyorsak, daha doğrusu içinde yaşam olan yeni bir gezegende arıyorsak, birbirimizin varlığından rahatsız oluyorsak, gelişen teknolojiyi de ancak birbirimizi öldürmek, yok etmek için kullanırız ve yeni gezegene de çok gelişmişliğimizin hastalıklarını taşırız.

Bilim gerçekten çok gelişti, öyle ki yapay zeka tüm dünyanın gündemi, sanki yaşamımızda yeterince yapaylık yoktu, bir de buna yapay zeka eklendi. Gelişen bilim özle ilgilenmiyor, yapaylık ve sanallık geliştiriyor. Yakında öyle ki, bilim insanlara da ihtiyaç duymayacak. Bir avuç insanın oburluğunu besleyecek önemsiz varlıklara dönüşecek, eğer insan gibi yaşamakta ısrar etmezsek. Ünlü Descartes'in ünlü sözü 'düşünüyorum o halde varım' ne kadar masum görünüyor. Yüzeyde gerçeğe de yakın duruyor. İnsan düşünce gücü ile var olur. Fakat bu sözün diğer yüzü, kendisinden başka hiçbir varlığın düşünmediği inancıdır. Kendisinden başka her şeyi değersizleştirmesidir. Yaşamın tek öznesidir, onun dışındakiler ruhu olmayan, akli ve düşüncesi olmayan varlıklardır.

Xelfetî'nin Tarihi

Mezopotamya'nın kalbinde, Fırat'ın kıyısına yaslanmış bir tarihtir Xelfetî. Binlerce yıl boyunca farklı halkların, dillerin ve kültürlerin kardeşçe bir arada yaşadığı Xelfetî, Riha'nın kadim bir ilçesidir. Tarih burada, toprakla birlikte katman katman birikmiş; her kültür, bir öncekinin izini silmeden kendi mührünü bırakmıştır.

Asur tabletlerinde "Sitamrat", Roma kayıtlarında "Ekamia" olarak bilinen Xelfetî, milattan önce 9. yüzyıla kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Asurlulardan Roma'ya, Emevilerden Abbasilere, Selçuklulardan Osmanlı'ya dek birçok egemen gücün göz diktiği bu coğrafya, tarihin her aşamasında stratejik bir geçiş noktası, bir direniş mevzisi, bir inançlar buluşması, bir kültürel kaynaşma alanı olmuştur. Yakın tarihte Xelfetî için yaşanan en büyük acı, devlet tarafından "kalkınma" adı altında inşa edilen baraj nedeniyle, tüm tarihi yapılarıyla beraber suya gömülmesi olmuştur. Birecik Barajı'nın tamamlanmasıyla binlerce yıllık birikim, tarihi mekânlar, taş sokaklar, cemaatlerin bir arada yaşadığı mahalleler... sular altında kalmıştır. Kültürel soykırım kapsamında inşa edilen baraj, adeta geçmişle gelecek arasında kurulan köprüyü koparmayı he-

deflemiştir. Her şeye rağmen Xelfetî, tarihte yaşadığı her yıkımdan sonra olduğu gibi kendini yeniden var etmeyi bilmiştir. Toprağında yetişen Gula Reş (siyah gül) gibi nadir, inatçı ve derin bir karaktere sahiptir. Sular altında kalan eski şehrin yerine kurulan yeni Xelfetî, aynı isimle varlığını sürdürmeye; eşsiz doğası ve zengin kültürel yapısıyla büyümeye devam ediyor.

Bugün Xelfetî halkının çoğunluğu Kürt olsa da, bazı Ermeni ve Türkmen köyleri de mevcuttur. Verimli toprağında birçok bitki türünün yetiştiği ilçe, oldukça zengin bir bitki örtüsüne sahiptir. Bu harika doğasının yanında barındırdığı çok sayıda tarihi mekân nedeniyle önemli bir turistik merkezdir. Yine devletin göçertme politikaları nedeniyle halkın bir kısmı, başta Avrupa olmak üzere Türkiye metropollerine göç etmiştir. Kısacası Xelfetî, farklı halkların bir arada yaşadığı, unutturmaya direndiği ve hakikatini yeniden yazdığı; geçmişle geleceğin buluşma noktası olan bir mekândır. Önder Apo'nun bu topraklarda doğmuş olması, bir tesadüf olmadığı gibi; bu hafızayla, bu çok katmanlı tarihle doğrudan bağlantılıdır. Çünkü Xelfetî, modernitenin tekçi ve yok edici yüzüne karşı; çok kimlikli, çok kültürlü bir yaşamın mümkün olduğunu ortaya koyan bir köktür. ★

Ben Amaralıyım

Ben ki,
ne Turanım
ne Arap
ne İran'ım.
Aşkla hakikati arayan
Özgür İnsanım.
Damarlarımda öz su,
göğümde ak güvercinler
dolaşır.
Yanı başımda coşkuyla akar Fı-
rat.
Ben
güneşle yıkanmış toprağın oğ-
luyum.
Çocukluğum gül ağacına dost,
kitaplara sırdaş...
Dionysos misali dolaşırken
erkekli kızlı,
çiçekli kırları,
buldum kendime
en ağır,
en pahalı işi.
Adı; "Hakikat ve Özgürlük..."
Doğarken kırmızı ay,
yalnız bir fıstık ağacının dibinde
büyüdüm.

Gençliğim,
asma bahçelerinin
iri taneli salkımlı yüzüdür.
Her sabah
göğün mavisine açılan kuşlar,
aşkla konar oyun der-
gâhıma.
Düşüm bin siyah gözlü zeytin ağa-
cıdır.
Tarihle beslenmiş,
ütopyayla yaşamışım.
Hüznüm,
bir sarı tufan,
acım çiğ damlası gözyaşıdır.
İnsanlığa adanmış kavgam,

hala bir Tanrıçanın bereketli göğ-
sünden beslenir.
Ben halkım.
Bin dallı
bin yıllık ceviz ağacıyım.
Gecede göğ serpilmiş yıldızların
yoldaşuyım.
Hem sevdanın
hem kavganın yenilmez gücü-
yüm.
Bütün çağların özgürlük gerillası-
yım.
Heeey ben Amaralıyım Amaralı!

Şehîd Mehemed Sait Üçlü

Daglarda Yankılanan Ses

Kürt Halk Direnişleri

Kürt halkı yıllarca kirli bir siyasetin kurbanı olmuştur. Faşist TC devleti kuruluş sürecinde yaşanan Koçgiri (1921), Ağrı (1926-30) ve Dersim (1937-38) isyanları da, resmî tarihin “ayaklanma” olarak nitelediği fakat özünde bir halkın kimliğini, inancını ve yaşam hakkını savunma mücadelesi olarak okunması gereken tarihsel gerçekliklerdir. Önder Apo, bu isyanları yalnızca siyasi, askeri değil, aynı zamanda ontolojik, etik ve felsefi bir düzlemde yorumlayarak, geçmişin “şimdiyle bağ kuran” hakikatini gün yüzüne çıkarır. Gerçek anlamda yaşananlara isyan demek ve öyle tanımlamak ne kadar yerindedir. Bir toplumun tamamıyla yok sayıldığı ve her boyutuyla soykırımlardan geçirilmesine karşı verilen direnişe isyan demek hiç bir biçimde yerini bulmayacaktır. Ortada bir halk yok edilmek istenilirken buna karşı verilen direnişe isyan demek çokta yerinde olmayacaktır. Saldıran devlet, yok eden devlet iken sanki Kürt halkı sebepsiz direnişe geçmiş yaklaşımı tarihi gerçekliği saptırmaktan öte bir durum değildir. Bunun içinde direniş, isyan kavramları birbiriyle karıştırılmamalıdır. Faşist TC’nin kuruluşu ile başlayan ulus-devlet anlayışı hiç bir topluma yaşam şan-

sı tanımamış ve aynı zamanda tekçi yaklaşımlarıyla Kürdün ,imhasını hedef almıştır. Homojen toplum yaratma arayışları bir çok katliamın önünü açmıştır. Elbette Kürt halkı da buna karşı tarih, yalnızca galiplerin yazdığı bir kayıt değil; aynı zamanda bastırılmışların sessiz çığlığında yankılanan bir hakikat meselesidir. Koçgiri, Dersim ve Ağrı’da yükselen sesler, ne yalnızca silahın sesi ne de birer başkaldırının uğultusudur. Onlar, bir halkın varoluşsal direnişidir. Önder Apo, bu üç tarihsel süreci, birer “ayaklanma” değil, varlık mücadelesi olarak değerlendirir. Bu nedenle, tarihsel bir okumanın ötesinde, varlık, etik ve politik bir sorgulamayı zorunlu kılar. Faşist TC devletinin kuruluş yıllarıyla tek tip homojen bir toplum yaratmayı amaçlaması ve o süreçten sonra Kürt halkı üzerinde başlayan soykırımcı, imha, inkar politikaları beraberinde büyük direnişlere sahne olmuştur. Ulus-devlet kalıcılaştırma adına Kürd halkının bir bütünen imhası amaçlanmıştır.

Koçgiri İsyanı, 1921 yılında Sivas-Erzincan hattında, Kürt Alevi aşiretlerinin önderliğinde başlatılan ve faşist TC devletinin kuruluş öncesine denk gelen halk hareketlerinden biridir. Her ne kadar tarih kitaplarında “ayaklanma” olarak sunulsa da, bu hareket özünde kimlik, inanç ve tarihsel varoluşun sa-

nucusudur. Koçgiri İsyan'ına, geçmişin değil, şimdiyle bağ kuran bir direniş olarak bakmalıyız. Bunun içinde tarih, iktidar tarafından yazılan değil, halkın belleğinde yaşayan gerçekliktir. Koçgiri bölgesi, Kürt Alevilerin yoğunlukla yaşadığı; kendi dilini, inancını ve yaşam biçimini sürdüren özerk bir alandı. 1920'de faşist TC devletinin kurulmadan önce yapılan antlaşmalardaki belgelerde Kürt halkının özerklik talepleri açıkça belirtilmişti. Ancak, bu talepleri oyalama politikasıyla geçiştirmiş ve zamanla merkezîleşme politikalarını sertleştirmiştir. Ve tekçi bir politika devreye konulmuştur. Koçgiri aşiretlerinin önderlerinden Alişêr ve eşi Zarife, bu süreci bir kandırmaca olarak yorumlayarak halkı örgütlemeye başlamışlardır. Özellikle Alişêr'in siyasi öngörüsü ve askeri stratejileriyle isyan kısa sürede geniş bir alana yayılmıştır. Fakat Mart 1921'de düzenlenen askeri saldırılarla direniş kanlı şekilde bastırılmış; yüzlerce kişi öldürülmüş, aşiret yapısı dağıtılmıştır. Koçgiri İsyanı, Kürt halkının henüz faşist TC devlet, ilan edilmeden önce gösterdiği en bilinçli direnişlerden biridir. Bu direnişin bastırılması, Kürtlerin devletle kurduğu ilişkiyi radikal şekilde değiştirmiştir. "Koçgirî, halkın sadece silahla değil, düşünceyle, inançla ve kadim bir hafızayla direndiği ilk büyük kıpırdanmadır. Bastırılmış ama unutulmamış bir tarihtir." Koçgirî'de Zarife şahsında kadın katılımı da güçlü olması var olan klasik isyanı aşmış kadının toplumsal yaşamdaki gerçekliğini ön plana çıkartmıştır. Zarife'nin aktif rolü, Kürt kadınlarının sadece geleneksel değil, devrimci bir özne olarak tarih sahnesine çıktığını gösterir. Kürt özgürlük mücadelesinde kadının tarihsel köklerini oluşturur. Koçgiri, sadece 1921'deki bir başkaldırı değil; bugün Kürt hareketinde hala ölçü alınan bir direniş mirasıdır. Tarih şimdi yazılıyorsa, Koçgirî hâlâ konuşuyor demektir. Koçgirî İsyanı, kendi döneminin ilk bastırılmış hafıza alanlarından biridir. Heval Kasım Engin'in belirttiği gibi; tarih metodolojisiyle okunduğunda, bu direniş yalnızca bir geçmiş olay değil, halkların direniş belleğini oluşturan bir köktür. Koçgiri unutulmadı; çünkü tarih, sadece galiplerin değil, direnenlerin de söz söyleme alanıdır. Önder Apo da Koçgiri İsyanını; Kürtlerin henüz Cumhuriyet kurulmadan önce "yeni rejimin karakterini" sezerek ortaya koyduğu ilk ciddi direnişlerden biridir. Önder Apo, bu isyanı "Kürt hal-

kının ulusal varlık bilincinin uyanışı" olarak tanımlar. Özellikle Alişêr ve Zarife'nin rolünü önemini, bu hareketin Alevi Kürtlerin hem dini hem de etnik temelde özgürlük talebini yansıttığını belirtir. Koçgiri, sadece bir başkaldırı değil; halkın siyasal öngörü gücünü, örgütlenme kabiliyetini ve öz savunma refleksini ortaya koyan bir mücadeledir.

Faşist TC'nin kuruluş süreci, yalnızca bir devletin inşasını değil; aynı zamanda bir bütün Kürdistan ve Anadolu coğrafyasındaki çok kimlikli, çok kültürlü yapının tek tipleştirilmesini hedefleyen radikal dönüşümleri de beraberinde getirmiştir. Bu süreçte Kürt halkı, faşist TC'nin merkeziyetçi politikalarına karşı birçok direniş sergilemiş; bu direnişlerden biri de 1926-1930 yılları arasında gerçekleşen Ağrı İsyanı olmuştur. Ağrı İsyanı, bir ayaklanmadan çok, Kürt halkının kimlik ve varlık mücadelesinin simgesel bir halkasıdır. Faşist TC devletinin Türkleştirme ve zorunlu iskân politikaları, Kürt coğrafyasında yoğun bir bastırma rejimi yaratmış; özellikle 1925 Şeyh Said İsyanı sonrası bölgede artan askerî ve idari baskı, halkı yeni bir öz savunmaya zorlamıştır. İsyanın lideri İhsan Nuri Paşa, Osmanlı ordusundan yetişmiş, modern savaş stratejilerini bilen ve Kürt ulusal duyguları ile bağ kurmuş önemli bir karakterdir. 1927 yılında Lübnan'da kurulan Xoybûn örgütü, isyanın örgütsel temelini oluşturmuş, bu bağlamda Ağrı Dağı'nda bir "Kürt özerk yönetimi" kurulmuştur. O dağdan yükselen her duman, bastırılmak istenen hafızanın yeniden inşasıdır. "Bu , direniş sadece bir coğrafi çatışma değil, toplumsal hafızanın sembolü olduğunu göstermektedir. 1930 yılında faşist Türk ordusunun hava saldırıları ve ağır silahlarla gerçekleştirdiği imha, işgal saldırıları ve gerçekleştirdiği katliamlar sonucunda direniş askeri olarak bastırılmıştır. Ancak Ağrı İsyanının bastırılması, Kürt halkının özgürlük arzusunu durduramamış; tam tersine daha da örgütlü, daha da ideolojik bir zemine taşımıştır. Ağrı dağında gelişen direniş ve ardında ortaya çıkan katliam tamamıyla üstü betonlaştırılmak istenilen bir Kürd gerçekliği amaçlanmıştır. İşte tarih, yalnızca geçmişte kalmış olayların kronolojik sıralanışı değil; halkların bugünle kurduğu belleksel bir ilişkidir. Bu bakış açısıyla bakıldığında Ağrı İsyanı da bastırılmış bir ayaklanma değil, bugün hâlâ süren özgürlük arayışının tarihsel te-

minatıdır. “Ağrı, bir halkın dağla özdeşleşen sessiz ama kararlı direnişidir. Kürd halkının toplumsal gerçekliği kapsamında isyanlar, halkın hafızasında canlı kalır ve “gelecek için yol gösterici” bir işlev taşır. Kürt tarihini yalnızca egemen iktidarların ele aldığı gibi bakmak bizi yanılsıza sürükleyecektir. Halkların direniş tarihi arşivsel verilerle değil; halkların belleği, direniş geleneği ve politik sezgileriyle yorumlanır. Ağrı İsyanı da bu tarihselliğin içinde, halkın toplumsal bilincinde yerini almıştır. Tarih artık geçmiş değil, bugünün direniş dilidir. Ağrı Dağı, artık yalnızca bir coğrafi, yada klasik bir isyan oluşumu değil; Kürt halkının onuruyla bütünleşmiş bir hafıza mekânıdır. Önder Apo’nun belirtmiş olduğu gibi Ağrı direnişi ;Kürtlerin daha dış dünya ile ilişki kurmaya çalıştığı, ama aynı zamanda “ulusal birlik” eksikliği nedeniyle başarısız olan bir direniştir. Özellikle İhsan Nuri Paşa’nın liderliğini pragmatik ama sınırlı bulur. Ve isyanın bastırılması, dönemin uluslararası çıkar dengeleri, Kürtler arasındaki birlik eksikliği ve merkezi iktidarın katı ulus-devlet refleksi ile doğrudan ilgilidir. Ayrıca, Ağrı direnişini bir tür “geç kalmış modern uyanış” olarak değerlendirir. Bu direniş, askeri olarak örgütlü olsa da, siyasal , ideolojik amaçtan yoksundur; bu da ona göre direnişin kırılğan olmasına neden olmuştur.

Dersim (1937–1938) Resmî tarihin “tedip ve tenkil hareketi” olarak sunduğu, halkın ise bir soykırım olarak adlandırdığı büyük bir yıkım. Faşist TC devleti ulus-devletleşme süreci, çok kimlikli, çok inançlı yapıları sistem dışına iterek homojen bir toplum yaratma hedefini öncelerken; Dersim, bu politikaların en trajik ve en görünmez halkası oldu. Dersim, hem coğrafi hem kültürel olarak merkeze uzak, ama halkın öz bilincine yakın bir bölgedir. Alevi inancı, Kürt kimliği ve dağlık yapısıyla, faşist TC’nin türkleştirici, Sünni-Hanefi merkezli politikalarına uyum sağlamamış; bu nedenle “öteki” ilan edilmiştir. 1935’te çıkarılan Tunceli Kanunu ile bölge fiilen askerileştirilmiş, imha-katliam zemin hazırlanmıştır. Dersim bir başkaldırı değil, kendini savunma hakkının doğallaştığı bir coğrafyadır. Zorbalık karşısında susmayan belleğin merkezidir.1937 yılında Seyid Rıza ve eşi Bese önderliğinde başlayan direniş, modern silahlarla donatılmış devlet güçlerine karşı yerel direnişle karşılık vermiştir. Günlerce süren direniş kendi içinde ne kadar

kahramanlıklar yaşansa da diğer taraftan ,birlik olmama ve ihanetler büyük yıkımlara sebep olmuştur. Ancak isyan, daha başlamadan bile bastırılmak istenmiş; karakol baskınları gerekçe gösterilerek toplu sürgünler ve hava bombardımanlarıyla Dersim halkı katliamlardan geçirilmiştir. 1938’e gelindiğinde on binlerce sivil öldürülmüş, binlercesi sürgün edilmiştir. Cenazelere dahi saygısı olmayan faşist TC devleti dersimde insanlığa dair bir şey bırakmamaya yemin etmiştir. Yaşayanların ancak anlayabileceği, tanımlayabileceği bir katliam uygulanmıştır. O dönemin tanıklara göre Munzur günlerce kızıl akar. Çok vahşice bastırılan direnişte, işbirlikçi ve ihanetin gölgesi de eksik olmaz. Direnişin komutanı olarak bilinen Alişêr, 9 Temmuz 1937 Cuma günü Kafat (Ağdat) köyü yakınlarında kaldıkları bir mağarada (Palaxine) Zeynel, Reber ve Efendi adlı kişiler tarafından katledilir. Alişêr’in başı Zeynel tarafından kesilerek Albay Nazmi Sevgen’e teslim edilir. Alişêr, sanki bu durumu daha önce görmüşçesine şiire dökmüştür:

“Dersim’i vuran

**Zalimler, zannetme bu size kala
İnşallah bir Eroğlu meydana gele
Hak yolunda intikam ala...”**

Alişêr’in kafasını keserek Faşist Türk Ordusu’na götüren Reberler ve Zeyneller tarihi tekerrür ettirirler. İhaneti yaşayan sadece bunlar değildir. Dersim’de direnişçilerden birisi de Şahin Ağa’dır. Onu katledecek olan ise faşist TC devleti’ne ajanlık yapan Hıdır’dır. Seyid Rıza’nın oğlu Bra İbrahim’i katledenler ise Kırgan aşiretine ait kişilerdir. Sonra da kelle avcısı olarak mağara dolaşarak Kürt direnişçilerinin kellesi karşılığında altın alırlar. Tabii kendi halkına bu kadar iğrenç ve yabancılaşmış kurtçuklar kullanıldıktan sonra temizleneceklerdir. Zeynel’i daha sonra faşist Türkler idam edeceklerdir. Reber ise faşist TC devleti tarafından Tışan (Deş) mevkiinde oğluyla birlikte kurşuna dizilerek, bir hainin kendileri için ne anlama geldiğini her zaman yaptıkları gibi göstermişlerdir. Reber, Cemîlê Çeto, Binbaşı Kasım misali... Hepsi de bir şekilde hainlik ve ihanet rollerini oynadıktan sonra tasfiye edilirler. Dersim Direnişi her yere yayılacaktır. Düşman istediğini elde edemeyecektir. Binlerce asker, yüzlerce topla ve yine uçakla saldır-

masına rağmen sonuç almaktan çok uzaktır. Dersim'in o görkemli coğrafyası Kemalist orduya aman vermemektedir. Bunu gören düşmanlar tarihte çokça kullandıkları hile taktiklerine başvuracaklardır.

Erzincan Valisi Seyit Rıza'ya haber göndererek, devletin Dersimli_lerin isteklerini kabul edeceğini iletir. Seyit Rıza büyük insan ve komutanı olan Alişer'i Zarifeyi kaybetmiştir. Dr. Nuri Dersimi ise Dersim'de yapılan katliamları dünyaya duyurmak için Dersim'de ayrılmıştır. Ve yukarıda ifade ettiğimiz gibi büyük oğlu Bra İbrahim ve nice yiğit direnişçi çeşitli komplolarla katledilmişlerdir. Seyit Rıza'nın bir nevi kolları kırılmıştır. Bu şartlarda, 5 Eylül 1937 tarihinde Seyit Rıza birkaç arkadaşıyla birlikte Erzincan'a gitmek için yola çıkar. Yolda karşılaşacağı bir askeri birliğe valinin kendisini istediğini söyleyecektir. Askerler onu ve arkadaşlarını valinin yanına getirirler. Seyit Rıza ve yoldaşları burada tutuklanır. Toplam 58 kişiyle birlikte Seyit Rıza da yargılanır, hem de alelacele. Mahkeme 11 kişiye idam kararı verir. Ancak öyle bir oyun yapılır ki; eşine insanlık tarihinde az rastlanır şekilde düzmece bir mahkemeye gece yarısı etraf ışıklandırılıp, gündüz süsü verilerek 7'si idam edilir. Dört kişi yaşlı oldukları için idam hükümleri 30 yıl hapse çevrilir. Seyit Rıza ise 18 Kasım 1937 (bazı yerlerde bu tarih 15 Kasım olarak geçiyor) tarihinde Elazığ Buğday Meydanı'nda infaz edilir. Seyit Rıza gururla idam sehpasına doğru ilerler ve celladı iterek ipi boynuna geçirir. Sandalyeye ayağı ile tekme vurup kendi infazını kendisi gerçekleştirir. Diğer infaz edilen altı Kürt direnişçinin isimleri ise Resik Hüseyin, Seyd Wuşên, Fındık Ağa, Hasan Ağa, Hasan, Ali Ağa'dır. Tuhaf gelebilir ama Seyit Rıza'nın kendi ayağıyla sandalyeye tekme vurarak ölümün üstüne gitmesini bizatihi bu kirli senaryoyu hazırlayanlardan biri olan Sabri Çağlayangil söyleyecektir. "Seyit Rıza'yı meydana çıkardık. Etrafta hiç kimse yoktu. Ama Seyit Rıza meydan insan doluymuş gibi sessizliğe ve boşluğa bağırırdı:

'Evladı kerbelayih. Bihatayih. Ayıptır. Zulümdür. Cinayettir' dedi.

Benim tüylerim diken oldu. Bu yaşlı adam rap-rap yürüdü. Çingeneyi itti, ipi boynuna geçirdi, sandalyeye ayağı ile tekme vurdu ve kendini astı. Gömüleceği yer türbe olmasın diye cenazesi de yakıldı..." diyen Sabri Çağlayangil'in ta kendisidir. Bu sözler, isyanın

aslında bir "adalet çağrısı" olduğunu ortaya koyar. Ona göre Dersim İsyanı, bir tarihsel olay değil, hâlâ kapanmamış bir toplumsal yaradır. Bu yarayı anlamak için yalnızca belgeler yetmez; halkın belleği, anlatıları ve yaşanmışlıkları da hesaba katılmalıdır. Dersim susturuldu ama unutmadı. Unutmamak, geleceğe dair söz söylemenin ilk adımıdır."Bugün Dersim yalnızca geçmişin yasını tutan bir yer değildir. Aynı zamanda Alevi inancının, Kürt kimliğinin ve yerel kültürün taşıyıcısıdır. Zorla değiştirilmek istenen isimler, kimlikler ve inançlar bu topraklarda direnmektedir. Engin'in ifadesiyle, "Dersim, tarihin susmadığı yerdir."*³Dersim İsyanı, yalnızca bir isyan değil; bastırılmak istenen hafızanın, kimliğin ve inancın bir çığlığıdır.

Önder Apo; Koçgiri, Dersim ve Ağrı isyanlarını klasik tarih anlatısından çok farklı bir şekilde, Kürt halkının özgürlük arayışının tarihsel kilometre taşları olarak ele alır. Bu isyanlar, "gerici ayaklanmalar" değil, bastırılmak istenen bir halkın kimlik, inanç ve yaşam hakkı mücadelesi olarak yorumlanmalıdır.

Şehit Halil Dağ'ın kaleminden Önder APO'ya

Çıldırasıya yağmaya başlamışsa yağmur gitme zamanı gelmiştir demektir ve gökyüzünün gözyaşları dağlarda en güzel yolculukların başlangıcıdır. Bir ayrılık kurulmaya görsün, ilk sözler ve son dokunuşlar ile birlikte, oda ilk damlalarını bırakmaya başlar yükseklerden. O bütün ayrılıkların vazgeçilmez uğurlayıcısıdır. Gidenleri ve geride kalanları sıırıksıkla ıslatıncaya kadar hepimiz için ağlar. Yağmurun kalbini sorgulayamazsınız ve nedenini soramazsınız. Sorgulayacağınız nedenini arayacağınız tek yer kendi kalbinizdir. O koca karagözlerinize daha çok bakabilseydim keşke, cesaret edebilseydim ve heyecanlanmasaydım, birkaç söz söyleyecektim size Önderim. Ve ben aslından yıllar önce çöllerin ortasındaki o kutsal şehirde yağın o yağmurun altında size, bunları anlatmak istediğimi şimdi fark ediyorum. Sizinle ilk kez karşılaştığım o yaz sıcaklığında nereden çıktığını anlamadığım o yağmurun altında sizinle birlikte ıslanırken hayatımın en güzel arkadaşlığını o an kurulduğunu hissettiğim ve düşündüm, ama size hiçbir zaman anlatamadım Başkanım. Çünkü o esnada doğanın en güzel akli en güzel sözleri dile geliyordu.

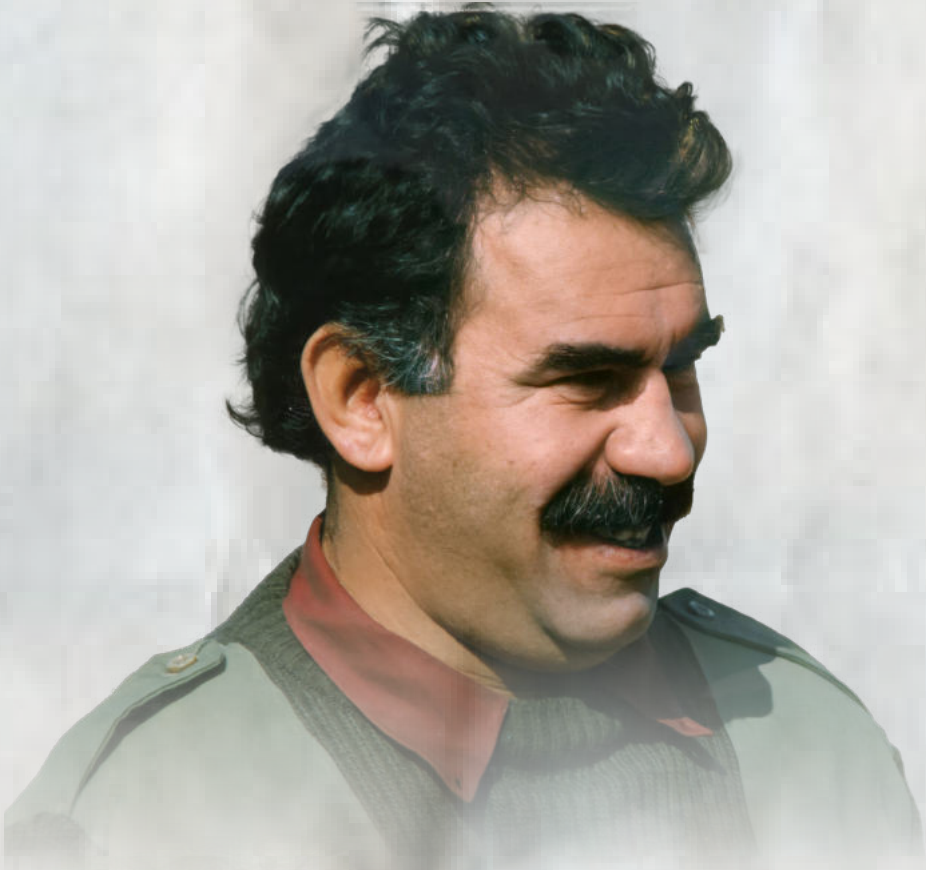
Sizin şahsınızda yağmur tenimize, kalbimize ve gözlerimize dokunarak anlatıyordu gökyüzünden getirdiklerini ve bana ise sadece susmak düşüyordu. Bu dünyaya güçlü bir bakış bırakmak belki de tek varlık nedenimizdir, güçlü ve güzel bir bakış. Belki de insanlığın en büyük eksikliğidir, elinden alınmış en değerli mücevheridir. En güzel bakış,

kelime bulamazken, gözlerin bütün bedeni kurduğunu fark ettim. Ve güzel bakan bir insanın koca bir dünyayı tek başına kurduğuna o an inandım. Gözlerimiz gizemli dünyamızın kapısıdır, akıl ve vicdan gözlerde biçimlenir. Kişinin görme biçimi önce kendi ruhunda başlayarak bütün dünyayı biçimlendirir. Gözlerimiz içimize ve dışımıza yol alan iki dünya arasında ki eşiktir ve her şey bu eşikte kurulur. İçeriden dışarıya akan hayat, dışardan içeriye yol alan zehir burada biçimlenir. İyi veya kötüye, güzele veya çirkine doğru yürümeye buradan başlarız.

Saçlarımın üzerinden akıp kirpiklerime damlayan damlaların arasında göz yaşlarımı saklamaya çalışırken, aslında hayata yeni başladığımı hissediyorum. Ama bir türlü anlatamıyordum, o kadar anlatmayı istiyordum ki size Başkanım, o an sizin güçlü ve güzel bakışlarınızın sakinliğini duyumsuyor ve sanırım birazda kıskanıyordum. Sanırım yağmur damlalarının çırpınıışındaki o melodiyi ilk o zaman yakaladım. Ve gökyüzünün yeryüzüne her bahar bıkmadan, usanmadan gönderdiği o cümleler lisanını da ilk defa o an okuyabildim. O gözler hiçbir yeri, hiçbir insanı, hiçbir şeyi görmesin diye beton duvarlar ile çevrelense de o bakışlar hiçbir uzaklığa ulaşmasın diye denizler ortasına konulsa da zehrin sahiplerinin asla ulaşmadığı bir sır vardır ki onu da bir tek o zehri içmeyi cesaret edenler bilirler. Şimdi bu yolculuğa çıkarken size hayatın en güzel sırrını söylemeden, sizden ödünç alıyorum. Sizden ayrılırken verdiğim bir söz vardı, sırrınızı bu dağlara ulaştıracağım, bütün in-

sanlar ile paylaşacağım ve asla vazgeçmeyeceğimin sözüydü, bu sözümü yineliyorum. Su dökerler ya gidenlerin ardından, bardaktan boşalırcasına yağan yağmur ise bir daha dönmemeye çağırır kişiyi. Bıraktığımız aslında geride kalan değil, bizi ileride bekleyenidir. Ve zehirlenen, o zehri hepimiz için değil, o zehri dudaklarından ki sinsi gülümsemesiyle sunandır. Ve bizim bu dağ başlarında ki bütün yürüyüşlerimiz, aslında kendi bakışlarımızı bulduğumuz size ulaşmak ve zehirde olsa sizinle aynı testiden o suyu içmek içindir. Ve bu yüzden büyük ve güzeldir. O'nun geleceğe bakan gözleri yani sizin gözleriniz Başkanım. Kuşatmalar altında odanızda olduğunuz halde, dağ yağmurları altında ıslanan gözleriniz, bu yüzden derin ve pırıl pırıldır. ★

Fotoğraf: Halil Dağ

Özgürlüğe yürüyen gençliğe...

Nisan ayı benim için bir Ronesans'tır, yeniden doğuştur. Gençliğin yürüyüşü özgürlüğe yürümektir. Özgürlüğe yürümek anlamlıdır. Ben nereye gidiyorsam kendimi örgütleyorum. Okula giderken benimle hareket eden grubum vardı. Toplumsallaşmak böyle gerçekleşiyor. Çocukluğumdan itibaren bunu yapıyorum.

Sosyalizm demek toplum demektir. Sosyalistlik ise toplumsallaşmaktır. Kürdistan'da da bu anlayışla siyaset yapmak gerekir. Bunun adı toplumcu, sosyalist siyaset oluyor. Buda örgütlenmekle olur. Örgütlenme en önemli çalışmadır. Yapamasanız büyük eleştiririm. Onun için her yerde örgütleneceksiniz, her yeri örgütleyeceksiniz.

Çalışmalarınızı destekliyorum, selamlarımı iletiyorum.

Abdullah Öcalan

31.03.2025

İmralı Adası

GELO TU DIZANÎ?

- Rêber Apo sosyalîzma ku ji her awayî perstiyê rizgarkir û pêşengtiya wî da jin û ciwanan çawa binav kir?

A Sosyalîzma
Pêkhatî

B Sosyalîzma Zanistî

C Sosyalîzma Fîravûn

- Rêber Apo pêvajoya ku ji 1ê Cotmeh 2024'an û vir ve destpêkiriye dispêre kîjan fikir û teoriyê ku hewil dide dewleta Tirk pê bxe tevgerê?

A Têkiliya Kurd û Tirk
a dîrokî

B Xeteriyên Di Derbarê
Pêşeroja Tirkîye De

C Şerê Cîhanê Yê
3'emîn

- "Kesê ku nikaribe bi jinê re bijî, nikare bibe ....." Ev gotina ku tê wateya cewherê fikir û felsefeya Rêber Apo pêwîste bi kîjan peyv an jî hevokê bê temam kirin?

A Mirovekî Azad

B Pêşeng

C Sosyalîst

- Di derbarê pêngava dîrokî ya 1ê Hezîranê de, agahiya di kîjan vebijêrkê de hatiye dayîn ne raste?

A Li beramberî Tasfiyekariya
Hindirîn Hate Destpêkirin

B Bi Îlana Fermî a
HPG re

C Piştî Agirbestekê
Yek Alî a 5 Salan

- Rêber Apo meşa ciwanan a ber bi Amarayê ve ku 4 rojan ajot, çawa binav kir?

A Meşa Hebûnê

B Meşa Rêxistinkirî-
rînê

C Meşa Ber Bi
Azadiyê ve

“SOYKIRIMDAN ÖZGÜR YAŞAMA”

Kürt Özgürlük Hareketi’nin yarım asrı aşan kesintisiz direnişini, tarihsel belgeler, tanıklıklar ve arşiv görüntüleriyle anlatan kapsamlı belgesel serisi “Soykırımdan Özgür Yaşama – Kürt Dirilişi”, izleyiciyle buluşuyor.

Şehit Gülistan Tara Belgesel Komünü tarafından hazırlanan ve 90 bölümden oluşan bu büyük yapım, Kürt halkının özgürlük yolculuğunu kronolojik bir akış içerisinde ele alıyor. Belgesel, PKK’nin kuruluş koşullarından bugüne uzanan mücadele sürecini; görsel arşivler, canlı tanıklıklar ve özgün canlandırmalar eşliğinde detaylı biçimde aktarıyor. Bu yapım, Kürt direniş tarihini belgelerle anlatmanın ötesine geçerek, halkın hafızasında kurumsal ve kalıcı bir iz bırakmayı hedefliyor. 2017 yılında başlatılan çalışmanın temellerinde, Rêber Apo’nun önerileri ve daha önceki “Ateşten Tarih” belgeselinin deneyimi yer alıyor. Gelişen koşullar ve tekn-

olojik olanaklar, mücadelenin bugünkü düzeyine uygun daha kapsamlı bir anlatımı zorunlu kıldı.

“Kürt Dirilişi” üç sezon olarak planlandı. İlk bölümde, PKK’nin doğduğu toplumsal-siyasal koşullar işleniyor. İlerleyen bölümlerde Rêber Apo’nun çocukluk yıllarından örgütlenme sürecine, kurucu kadronun oluşumundan 15 Ağustos Atılımı’na kadar uzanan süreç detaylı tanıklıklarla sunuluyor. Her bölümde tanık anlatımları belgelerle desteklenirken, olaylara birden fazla açıdan bakılmasını sağlayan çok katmanlı bir kurgu tercih ediliyor. Bu belgeseli önceki çalışmalardan ayıran temel özellik; kapsadığı dönemin genişliği, tanıklıkların zenginliği ve kullanılan arşiv materyallerinin çeşitliliği. Rêber Apo’nun çocukluk yıllarından 1970’lerdeki Amed çalışmaları, üniversite yılları, cezaevi süreci ve örgütlenme aşamaları, ilk kez bu kadar detaylı ve çok yönlü belgeleniyor. Aile fertlerinden yol ar-

kadaşlarına, barış sürecinde görev almış isimlere kadar uzanan tanık ağı, belgeseli yaşayan bir tarihe dönüştürüyor.

Yapım sürecine farklı ülkelerden ve uzmanlıklardan 100'e yakın kişi dahil oldu. Kameramanlardan tarihçilere, dublaj sanatçılarından ses mühendislerine, çevirmenlerden arşiv uzmanlarına kadar geniş bir ekip çalıştı. Çekimler, Kürdistan'ın dört parçası, Türkiye, Avrupa ve Rusya dahil olmak üzere çok sayıda bölgede gerçekleştirildi.

Belgesel, Kürt halkının küllerden doğan diriliş öyküsünü, PKK öncülüğünde yazılan destansı bir yürüyüş olarak sunuyor. Zamanın inkr ettiği, haritaların dışına atılmış, dili yasaklanmış Kürt halkı; bu yapımda yeniden konuşuyor, yürüyor, direniyor. PKK, bu yeniden doğuşun hem kıvılcımı hem yoludur. PKK'nin yarattığı ideolojik, örgütsel ve toplumsal zemin; Kürt halkının karanlıktan aydınlığa yürüyüşünde belirleyici bir rol oynarken, bu yapım da o yürüyüşün izlerini geleceğe taşımayı amaçlıyor.

